

**For de
mange, ikke
for de få**

**Alternativt
statsbudsjett
2026**

SVs viktigste prioriteringer i alternativt budsjett

- 1

Ulikheten skal ned, velferden styrkes og folk skal få bedre råd
- 2

Vi skal kutte klimagassutslippene og ta vare på natur
- 3

Internasjonal solidaritet

SV mener det haster med å ta nødvendige grep for å omfordele mer, styrke og utvide velferden, bidra til en tryggere og mer rettferdig verden, og til å omstille samfunnet vårt. Derfor er det nettopp det vi også prioriterer i vårt alternative statsbudsjett for 2026.

På de neste sidene oppsummerer vi våre prioriteringer i budsjettet. Tabellene på s. 48 - 75 gir en detaljert oversikt over alle våre prioriteringer på hvert rammeområde. Alle tall er SVs endring i forhold til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026.

Innhold

SVs viktigste prioriteringer i alternativt budsjett	2
For de mange, ikke for de få	4
Nøkkeltall	6
Hva betyr SVs budsjett for deg?	7
Eksempelfamilier	8
Et mer rettferdig skattesystem	10
Ulikheten må ned	11
Ulikheten skal ned, velferden skal styrkes og folk skal få bedre råd	12
Økonomisk trygghet til alle	13
Sterke, handlekraftige kommuner	14
En boligpolitikk for de mange	16
Vi styrker helsevesenet	17
Vi fortsetter tannhelsereformen	18
Familie og oppvekst	19
Utdanning for de mange	20
Ungdomssatsing	24
Kultur og medier: limet i samfunnet	25
Likestilling, diskriminering og antirasisme	26
Urfolk og nasjonale minoriteter	27
Rettssikkerhet	28
Kampen mot vold, voldtekt og overgrep	29
Vi kutter klimagassutslippene og tar vare på natur	30
Et budsjett som omstiller Norge	32
Med SVs politikk når vi klimamålene og redder natur	34
Mer vedlikehold og miljøvennlig transport	36
Ta havet tilbake og jorda i bruk	37
Internasjonal solidaritet	38
En human flyktningpolitikk	40
Internasjonal solidaritet i krisetid	42
Styrka nasjonal forsvarsevne	43
SVs klimabudsjett	44
SVs alternative statsbudsjett - tabeller	48

For de mange, ikke for de få

Dette er SVs alternative budsjett for 2026, et budsjett for de mange, ikke for de få. I møte med voksende ulikhet, en mer urolig verden og en klimakrise som allerede tar liv og koster milliarder, må politikken og budsjettene være ansvarlige, solidariske og framtidsrettet.

For SV betyr det at vi må bruke de store pengene til å løse de største og viktigste oppgavene. Tryggheten vår er avhengig av at klimagassutslippene kuttes og at vi klarer å omstille oss fra fossilt til fornybart. I møte med økende økonomisk ulikhet – der det går godt med noen få, men der de mange fortsatt sliter med å få endene til å møtes – trenger vi mer omfordeling, mer velferd og mer fellesskap. Det er ikke bare mulig, men høyst nødvendig å styrke velferden og folks økonomi framover. Og vi viser at det er mulig både uten å øke oljepengebruken, samtidig som vi gir skatteuttak til 4 av 5 nordmenn.

Rettferdig grønn omstilling

Klimapolitikken må skjerpes kraftig dersom vi skal klare å kutte klimagassutslippene i Norge i tråd med klimamålene. Det har aldri hastet mer å kutte klimagassutslippene våre. Derfor er det uforståelig at regjeringen, i en tid der vi trenger det mer enn noen gang, foreslår store kutt og mindre klimatiltak i budsjettet for 2026. Vi må bort fra regjeringens kortsiktige plan om å la være å omstille industrien her hjemme og slutte å bruke pengene på å kjøpe klimakvoter fra EU for å finansiere europeiske utslippskutt. Utslippene må kuttes uansett, og det er bedre at industrien i Norge er i førersete enn at vi sakker akterut.

Derfor foreslår SV å styrke klimapolitikken, slik at vi når klimamålene og får en rettferdig grønn omstilling. I dette budsjettet styrker vi punktutslippsprogrammet i Enova, Nysnø og SIVA for å omstille og styrke norsk industri og næringsliv. Vi øker CO2-avgiften, og tilbakefører inntektene gjennom skatte og avgiftslettelser til folk flest. Vi foreslår at oljeselskapene må bidra mer ved å øke CO2-avgiften vesentlig på sokkelen og fjerner oljeselskapenes gunstige skattefordeler.

I tillegg fortsetter vi å satse på kollektiv og jernbane, og vrir bilavgiftene i mer klimavennlig retning. Vi omstiller fiskeri og maritim sektor til nullutslipp, legger til rette for utslippskutt fra avfallsforbrenning og for å bygge en verdikjede for fangst og lagring CO2. Gjennom økte bevilgninger til Klimasats og Natursats, gir vi kommunene mulighet til å gjennomføre lokale tiltak for miljøet.

Naturkrise og tapet av norsk natur er alvorlig. I dette budsjettet ligger 1,5 milliarder kroner mer til å ta vare på naturen, enn i regjeringas forslag. SV vil verne mer skog, kartlegge mer naturverdier og restaurere ødelagt natur. Det er bra for klimaet, det er bra for naturen, og det er bra for folk.

Rettferdig fordeling

De økonomiske forskjellene i Norge er for store, og ulikheten vokser. De siste 20 årene har de lave lønningene i Norge falt, mens de høyeste lønningene har økt. De rikeste ti prosentene i Norge eier mer enn alle oss andre til sammen. Samtidig som vanlige folk fikk dårligere råd mellom 2020 og 2023, ble Norges 400 rikeste 63 prosent rikere.

SV vil ha et samfunn med små forskjeller. I dette alternative budsjettet gjør vi skattesystemet mer omfordelende, gjennom å sørge for at de med de største formuene og høyeste inntektene i større grad betaler skatt etter evne, mens folk flest med vanlige og lave inntekter får lavere skatt. SV leverer et ansvarlig budsjett som bruker mindre oljepenger enn regjeringens forslag.

Vi styrker velferden

Flere får bedre økonomi med SVs forslag til budsjett. Vi gjør kraftfulle grep for å sørge for at barnefamilier får bedre råd og at færre barn må vokse opp i fattigdom, som å gi alle barn gratis barnehage, gratis SFO og 144 kr mer i barnetrygd i måneden per barn. Og vi gjør mer for å sikre økonomien til mange av de som har minst fra før, gjennom økt studiestøtte, økt minstepensjon for enslige og økt fribeløp i uføretrygden.

Vi styrker kommuneøkonomien med i underkant av 10 milliarder kroner sammenlignet med regjeringens forslag til budsjett.

Vi bygger også ut velferden. Vi bruker to og en halv milliarder kroner i frie midler til kommunene, for å sørge for mer til barnehage, skole og eldreomsorg. Vi gir også en og en halv milliard til fylkeskommunene for å styrke kollektivtilbudet, ta igjen etterslep på fylkesveiene og styrke fylkeskommunenes oppgaver.

Vi foreslår kraftige tiltak mot bemanningskrisen i barnehagene med over 1 milliard kroner til styrket bemanning. Vi setter av en halv milliard til én ekstra ansatt i hver SFO. Og vi foreslår 1,2 milliarder kroner til økt bemanning i sykehusene.

Vi fortsetter utrulling av tannhelsereformen ved å gi alle barn som trenger det gratis tannregulering og rabatterte tannhelse for alle som er under 30 og over 75. Vi styrker den fylkeskommunale tannhelsetjenesten med 500 millioner. Målet er god og rimelig tannhelse til alle, så det ikke skal koste mer å gå til tannlegen enn å gå til legen.

Gjennom flere grep, som økt utlånsramme i Husbanken, tilskudd til bygging av rimelige utleieboliger og studentboliger, får vi et mer rettferdig boligmarked.

Et mer solidarisk budsjett

Vi trenger mer solidaritet – ikke mindre. Historisk mange mennesker er i dag på flukt. Tallet på mennesker som sulter og lever i ekstrem fattigdom øker, det er mer krig og konflikt, og behovet for nødhjelp er stort. Norge må gjøre mer.

Vi skal stå opp for Ukraina, men det skal ikke gå på bekostning av det globale sør. Norge må føre en mer solidarisk asyl- og flyktningpolitikk. SV vil at Norge skal ta imot 5000 kvoteflyktninger. Vi gir 1,2 milliarder mer i humanitærhjelp til Gaza og Sudan, og vi styrker FN systemet i en tid der mange andre land kutter i sin støtte.

Hva betyr SVs budsjett for deg?

I Norge går det godt for noen, men ikke for alle. Mange sliter fortsatt med å få endene til å møtes, og alt for mange barn vokser opp i fattige familier. SV mener vi må omfordele mer gjennom flere og bedre velferdstjenester til alle, og ved å sørge for at folk sitter igjen med mer på slutten av måneden. SV foreslår å gi betydelige skattekutt til alle med lave og middels inntekter. Med SVs skatteopplegg vil 4 av 5 få lavere skatt.

Eksempler på skattekutt (gjennomsnitt), sammenlignet med regjeringens forslag:

- Studenten som tjener 120 000 kr får -3 400 kr i skattekutt
- Butikkmedarbeideren som jobber deltid og tjener 380 000 kr får -5 600
- Servitøren/bartenderen som tjener 430 000 kr får -5 600 kr i skattekutt
- Hotellresepsjonisten/frisøren som tjener 455 000 kr får -5 400 kr i skattekutt
- Helsesekretæren som tjener 510 000 kr får -5 400 kr i skattekutt
- Barnehagelæreren som tjener 590 000 kr får -5 200 kr i skattekutt
- Sykepleieren og/eller læreren som tjener 650 000 kr får -5 400 kr i skattekutt
- Journalisten som tjener 720 000 kr får -5000 kr i skattekutt

Men vi omfordeler ikke bare med skatt, men også gjennom å utvide velferden for å sørge for at folk med lave og vanlige inntekter får mer å rutte med. For SV er omfordeling også viktig for å sikre et rettferdig grønt skifte. Det stemmer ikke at vi må velge mellom gode liv eller å løse klimakrisa – tvert imot er jo en av de viktigste grunnene til at vi må løse klimakrisa å sørge for at vi kan unngå katastrofale klimaendringer og

fortsatt kunne leve gode liv. Men da trenger vi en rettferdig omstilling, der vi gjør det enklere å leve miljøvennlig, og der vanlige folk skal komme minst like godt ut som før selv om det blir dyrere å forurense. De som har mest må også bidra mest i omstillingen. Bare sånn får vi en rettferdig omstilling for alle.

Nøkkeltall

Nøkkeltall	
Økte utgifter	16,1 milliarder kroner
Andel av BNI til bistand	1 prosent
Økt skatt - 4 av 5 får lik eller lavere skatt med SVs opplegg - Medianinntekten (640 000 kr) får 5 400 kroner i skattelette	15,7 milliarder kroner
Økte avgifter	0,6 milliarder kroner
Sum skatter og avgifter	16,3 milliarder kroner
Redusert oljepengebruk	242 millioner kroner

Eksempelfamilier

Under er tre regneeksempler som illustrerer hva SVs forslag innebærer i helårseffekt for folk i ulike livssituasjoner. Alle tall viser endring i forhold til regjeringens budsjettforslag.

En barnefamilie

- Familie med to voksne og tre barn (fem, åtte år og tretten), bosatt i sentrale strøk
- Yngste går i barnehagen, mellomste begynner i fjerdeklasse til høsten og den eldste går på ungdomsskolen og har behov tannregulering
- Begge voksne tjener mellom 550 000 og 600 000 kroner
- De har ingen formue
- De har en dieselbil med gjennomsnittlig kjørelengde på 11274 km i året. Antar forbruk på 0,7 liter mil

68 633
mer i året!!

Lavere skatt	10 400
Økt barnetrygd	5 184
Gratis barnehage	13 200
Gratis SFO	20 600
Gratis nødvendig tannregulering for barn	20 000
Økte utgifter til drivstoff	-751

En student

- 29 år
- Tjener 105 000
- Har ingen formue

26 078
mer i året!!

Økt studiestøtte	21 428
Lavere skatt	3 400
75 prosent rabatt hos tannlegen (antar utgifter til én generell undersøkelse)	1 050

En minstepensjonist

- Får i dag ca 270 000 i minstepensjon
- Har ingen formue
- Har en bensinbil, gjennomsnittlig kjørelengde
- Med behov for tannbehandling (bruker i dag 10 000)

Økt minstepensjon	12 000
Billigere tannlege (kroner spart)	7 500
Økte utgifter til drivstoff	-674

18 826
mer i året!!

Et mer rettferdig skattesystem

I en tid med altfor stor ulikhet og klimakrise må skattesystemet omfordele for å redusere den økonomiske ulikheten, gi inntekter til å opprettholde og bygge ut velferdsstaten, og bidra til å nå klimamålene.

SV foreslår derfor at de som tjener under 800 000 kroner får betydelig mindre skatt i 2026, mens de som tjener over én million får betydelige økninger i skatten.

I dag betaler de aller, aller rikeste mindre skatt enn lærere og sykepleiere. Sånn kan vi ikke ha det. Derfor foreslår vi økt skatt for store aksjeformuer, og et nytt trinn i formuesskatten med økt sats for formuer over 100 millioner kroner. Samtidig øker vi bunnfradraget i formuesskatten slik at alle med formue på under 2 millioner får skatteutt.

SV har fått gjennomslag for å tette skattehullet som gjorde det mulig å flytte til Sveits for å unngå å betale skatt. Men fortsatt finnes det store skattehull i Norge som må tettes for å sikre et rettferdig skattesystem slik at en skattlegges etter evne, og ikke etter vilje. Et viktig tiltak som SV foreslår er å øke skatten på bankenes enorme overskudd.

Boligmarkedet i Norge er en motor for ulikhet, særlig fordi de som er kommet inn på boligmarkedet nyter godt av store skattefordeler og boligprisvekst. SV foreslår derfor en ny boligskatt for dyre boliger med verdi over ti millioner. Samtidig reduserer vi dokumentavgiften for førstegangskjøpere for å gjøre det rimeligere å kjøpe seg ny bolig.

For at vi skal nå klimamålene våre, må skattene og avgiftene endres slik at det blir dyrere å forurense, og billigere å velge grønt. For å sikre at omstillingen på veiene våre ikke stopper opp, øker vi blant annet engangsavgiften på fossile biler for å sikre at flere velger å kjøpe elbil.

Vi vil fortsette arbeidet med å få på plass en grønn folkebonus som kompenserer folk for økte miljøavgifter, ved å øke personfradraget i inntektsskatten med 24 milliarder, slik at folk kommer betydelig bedre ut selv om miljøavgiftene øker. I tillegg innfører vi momsfratak på reparasjon av klær, sko, husholdningsvarer, fritidsvarer og elektronikk.

Oljeselskapene er landets største forurensere, men må betale lite for de store utslippene de lager - på tross av svært høy profitt. Skal Norge nå våre klimamål, må utslippene fra oljeindustrien mye raskere ned. Derfor innfører vi en omstillingsavgift på olje og gass, slik at kostnaden for å produsere olje og gass øker. Slik får vi raskere tempo i omstillingen av Norge.

SV er for å innføre en progressiv arveskatt med høyt bunnfradrag som kan bidra til bedre omfordeling og sterkere finansiering av velferden i fremtiden. En slik skatt må utredes nærmere før innføring, og er derfor ikke mulig å beregne i vårt skatteopplegg for 2026.

Se hele vårt skatteopplegg på side 72-75.

Ulikheten må ned

De økonomiske ulikhetene i Norge er store, og har økt de siste årene og tiårene. Det på tross av at det er ganske små økonomiske forskjeller mellom 90 prosent av befolkningen. Det er de aller, aller rikeste som står for den store veksten i ulikhet i Norge.

Det er særlig de én prosent og 0,1 prosent rikeste som tjener enda mer, og betaler mindre skatt enn vi lenge har trodd. De superrike skjuler sine formuer i selskaper og skatteparadiser.

Den økonomiske eliten av næringslivsledere og eiere blir stadig rikere og stikker fra resten. Rikdommen gir dem makt som de bruker til å tilpasse samfunnet og økonomien i en retning som er gunstig for dem og som øker ulikheten. Samtidig som de rike blir rikere, får vi også flere fattige. Mange har merket dyrtida på kroppen, og preger fortsatt den økonomiske situasjonen til mange husholdninger. Sånn kan vi ikke ha det.

I Norge i dag vet vi at:

- Hver tredje forelder må kutte i fritidsaktivitetene til barna sine.
- En av fem har ikke råd til en uforutsett utgift, som å trekke en visdomstann eller skifte vaskemaskin.
- En av tre på sosialhjelp har ikke råd til middag hver dag.
- En barnefamilie med fagarbeiderlønn har bare råd til å kjøpe 1 prosent av alle boliger i Oslo.
- Én av fire dropper helsehjelp som fastlege, psykolog og øyelege på grunn av økonomi.

Samtidig som:

- Norge er på ulikhetstoppen i Europa, og har nå 216 000 dollarmillionærer, og antallet fortsetter å øke. Norge har nesten dobbelt så mange dollarmillionærer som Danmark, og langt flere enn Sverige – selv om de har dobbelt så mange innbyggere som oss
- Norges tre rikeste har til sammen en formue på 490 milliarder kroner. Det er nok til å personlig betale for fire norske forsvarsbudsjett.
- 2/3 av Norges aller rikeste er arvinger. Sjansen for å bli blant Norges rikeste er dramatisk høyere for de som allerede er født inn i rike familier

Les mer i vår
Ulikhetsplan her

Ulikheten skal ned, velferden skal styrkes og folk skal få bedre råd

Sterke fellesskap reduserer forskjeller og bidrar til bedre samfunn og levekår for den enkelte. SV er opptatt av å sikre gode tjenester til folk. Det reduserer også forskjellene, slik at alle kan delta i samfunnet på like premisser. I årene framover er det behov for å omfordele for å sikre velferd for oss alle.

Økonomisk trygghet til alle

SV jobber for at alle skal kunne leve gode liv. Det er et mål for SV at alle minstepensjoner skal over fattigdomsgrensa. I dette budsjettet fortsetter vi arbeidet med å fjerne fattigdommen blant minstepensjonistene.

Mange uføre ønsker å forsøke å jobbe. Dagens restriktive fribeløp gjør at det skal lite til før man får avkortning i trygda. Derfor ønsker SV å øke fribeløpet. Det vil også gjøre det lettere for uføre å påta seg betalte verv, noe som øker den demokratiske deltakelsen.

Arbeiderpartiets usosiale kutt reverseres i dette forslaget. Det gjelder også den foreslåtte endringen Arbeiderpartiet åpner opp for der sosialhjelp kan avkortes mot barnetrygd.

Vi styrker potten til aktivitetshjelpemidler, sånn at flere med funksjonsnedsettelse kan være i fysisk aktivitet, gjør parykkordninga for personer med alopecia mer rettferdig, og styrker

det gode arbeidet til TV Bra. Tilrettelegging er helt nødvendig for at alle skal kunne delta i samfunnet, og disse forslagene viser bredden i hvordan SV vil styrke deltakelsen.

SV mener at det må satse på sykefraværsoppfølging i Nav, slik at flere kan finne tilbake til en bedre tilrettelagt arbeidshverdag. Det skal være trygt å gå på jobb, derfor foreslår vi et lavterskeltilbud mot arbeidslivskriminalitet, og styrker Fair-Play bygg og Arbeidstilsynet.

Oljepionerene fikk ikke rettferdigheten de fortjener i Arbeiderpartiets forslag til statsbudsjett. SV kommer til å jobbe videre for å sørge for en rettferdig erstatning på 65G.

SVs viktigste satsninger	Mill. kr.
Øke fribeløpet for uføre fra 0,4G til 1G fra 1. juli	371
Øke minstepensjonen for enslige og høy sats i garantipensjonen med 12 000 kroner fra 1. januar	903
Ny tilskuddsordning for organisasjoner som bistår ofre for arbeidslivskriminalitet	15
Styrke potten til aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år	25
Styrke arbeidet med sykefraværsoppfølging i NAV	20
Beholde overgangstøtten	93
Reversere kutt og øke støtten til akuttovernattingstilbud og andre humanitære tiltak	20
Øke støtten til parykk for personer med alopecia over 30 år	50

Sterke, handlekraftige kommuner

Det bor folk i hele landet, og det skal det gjøre i framtida også. SV vil bygge sterke lokalsamfunn både i bygd og i by. Distriktspolitikken handler om å sikre bærekraftige lokalsamfunn der det skapes trygge og gode arbeidsplasser, og der folk har nærhet til skole, offentlige velferdstilbud, jobber og aktiviteter.

Stadig flere kommuner opplever en svært utfordrende kommuneøkonomi. Den demografiske utviklingen gir en eldre befolkning, det er et stort investeringsbehov i mange kommuner og flere viktige velferdsreformer krever store ressurser. Landets kommuner har ulike utfordringer og behov, men skal levere likeverdige tjenester til innbyggerne sine. Dette krever at vi styrker kommuneøkonomien.

Gjennom en styrket kommuneøkonomi vil SV gi et bedre velferdstilbud. I dette budsjettet øker vi midlene til kommunene og fylkeskommunene med til sammen i underkant av 10 milliarder kroner. Sterk kommuneøkonomi

bidrar til å stabilisere økonomien, sikrer beredskap, reduserer arbeidsløshet og gjør kommunesektoren til en bedre samarbeidspartner for næringslivet, i tillegg til å gi befolkningen de tjenester de har krav på. I tillegg sikrer vi at kommunene har bedre økonomiske forutsetninger for å gi nødvendig oppfølging, ved å heve aldersgrensen på særlig ressurskrevende tjenester opp fra 67 til 70 år.

SV vil også sikre finansiering til kommunene for et gratis SFO-tilbud for 1.-4. klasse, gjøre barnehagen gratis, flere lærere og ansatte i barnehagene og SFO, tannhelse dekket av det offentlige, bedre barnevern og styrke krisesentertilbudet. I tillegg har kommuner og fylker en sentral rolle i det grønne skiftet, både som tjenesteleverandør og innkjøper. De må redusere klimagassutslipp og gjøre nødvendige tilpasninger til klimaendringene. Derfor setter vi av mer til bedre kollektivtrafikk og vedlikehold av fylkesveier.

SVs viktigste satsninger	Mill. kr.
Styrke kommuneøkonomien med økning i frie midler til kommunene	2 500
Frie midler til fylkene	500
Velferdsløft i kommunene med innføring av gratis SFO for 4. trinn	1 072
Styrke bemanningen i SFO, med en ekstra ansatt i hver SFO fra 1. august	534
Økt overføring til kommunene for å innføre gratis barnehage fra 1. september	1 727
Økt overføring til kommunene for å styrke bemanningen i barnehagene	1 100
Økt overføring til kommunene på prioriterte områder som barnevern og krisesenter	250
Velferdsløft i fylkene på tannhelse	667,5
Heve aldersgrensen på særlig ressurskrevende tjenester opp fra 67 til 70 år	427
Økt overføring til fylkene til kollektivtransport og vedlikehold av fylkesveier	1 000

En boligpolitikk for de mange

Et trygt og stabilt hjem er avgjørende for et godt liv. Dessverre har boligmarkedet blitt en driver for økt ulikhet. Dette vil SV snu.

Boligprisene løper fra folk, både for de som eier og for de som leier. Husbanken må derfor gjenreises som samfunnsutvikler og brukes aktivt for å redusere boligprisene. Det et helt nødvendig å bygge flere boliger, og det trengs flere og rimeligere boalternativer for unge og

de som ikke har råd til å kjøpe egen bolig. SV vil derfor starte oppbyggingen av en ny boligsektor, ved å opprette en statlig tilskuddsordning for å bygge flere rimelige utleieboliger, etter modell av studentboligbygging. I tillegg vil vi øke låneramma i Husbanken med ytterligere 19 milliarder. Slik kan vi øke byggetakten i kommunene, og slik kan vi sørge for at også de med lav inntekt eller som ikke får lån i private banker, kan få startlån til å kjøpe egen bolig.

SVs viktigste satsninger	Mill. kr.
Oppstart oppbygging av ny boligsektor – etablere tilskuddsordning til å bygge rimelige utleieboliger, etter modell av studentboligbygging.	250
Øke låneramma til Husbanken med 19 milliarder	1 337
Gjeninnføre heistilskuddet for tilpassing av boliger	5,7
Doble studentboligbyggingen i 2026, ved å bygge 2000 flere studentboliger	261
Fjerne dokumentavgiften for førstegangskjøpere for å hjelpe de inn på boligmarkedet	2 070

Vi styrker helsevesenet

SV vil ta vare på og bygge ut det offentlige helsevesenet. Når du blir syk, skal du være trygg på at du får hjelp når du trenger det – uavhengig av størrelsen på lommeboka di eller hvor du bor.

Vi vet at situasjonen er krevende i både sykehus og kommunale pleie- og omsorgstjenester. Mange føler ikke at de får den hjelpen de trenger, og de ansatte står under stort press. De største utfordringene handler om dårlig økonomi, mangel på fagfolk og svakt samarbeid mellom sykehus og kommuner.

I vårt budsjett tar vi tak i disse utfordringene, ved å særlig prioritere bemanning og kompetanse, legge bedre til rette for samhandling og øke rammeoverføringene. Vi foreslår særlige bevilgninger til å styrke bemanning og kompetanse i psykiatrien og føde- og barselomsorgen. Vi øker tilskuddet til kompetanseheving for alle i kommunehelsetjenesten og tilskuddet til å utdanne flere sykepleiere i Avansert klinisk allmennsykepleie. I kommunebudsjettet foreslår vi dessuten å gi kommunehelsetjenesten bedre økonomiske forutsetninger, ved å heve aldersgrensen på særlig ressurskrevende tjenester opp fra 67 til 70 år.

Uten god psykisk helse er det vanskelig å fungere i arbeid, skole og sosiale relasjoner. Særlig mange unge opplever økt stress, ensomhet og psykiske utfordringer. Tidlig

innsats og gode lavterskeltilbud kan forebygge alvorlige problemer og gi folk bedre mulighet til å leve fullverdige liv. Derfor må psykisk helse prioriteres nå, både i sykehusene og i kommunene. Vi vil styrke hele behandlingskjeden, særlig lavterskeltilbudene som hjelper folk tidlig, og satse mer på oppsøkende og helhetlige tjenester til personer med alvorlige psykiske lidelser og/eller rusproblemer som ACT- og FACT-team.

SV har også lenge arbeidet for en ruspolitikk basert på hjelp, ikke straff. Vi styrker støtten til brukere og pårørende. Vi vil også opprette en nasjonal rusmiddelanalysetjeneste, som er et svært viktig overdoseforbyggende tiltak.

Kvinnehelse er et annet viktig satsingsområde for SV. Vi vet at det er store kjønnsforskjeller når det gjelder sykdommer som kreft, psykiske lidelser og kroniske sykdommer. SV vil få på plass en blåreseptordning for medikamentell behandling for kvinner i overgangsalderen, bedre støtteordninger for viktige kvinneorganisasjoner og sørge for faglig koordinering på kvinnehelsefeltet.

I dette budsjettet prioriterer SV gode helsetjenester og nok folk på jobb, ikke prestisjeprosjekter. Vi kutter der pengene ikke trengs, i konsulent-tjenester, vikarbyråer og unødvendige prosjekter. Pengene skal gå til tjenestene, til nok folk på jobb og til fellesskapet.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr
Oppsøkende og helhetlige tjenester til personer med alvorlige psykiske lidelser og/eller rusproblemer	150
Styrket sykehusøkonomien og økt grunnbemanning	1 200
Sikre trygg og god svangerskaps-, fødsels- og barseloppfølging	100
Styrke lavterskeltilbudet til mennesker med mentale helseutfordringer i kommunene	100
Blåreseptordning for legemidler for kvinner i overgangsalder	85
Kompetanse i kommunehelsetjenesten	100

Vi fortsetter tannhelsereformen

Tannlege er en stor og dyr ekstrakostnad for mange. Derfor har SV de siste årene prioritert over én milliard på å gi 400 00 unge voksne nye rettigheter og billigere tannhelse. Vi er på vei mot en tannhelsetjeneste for alle.

Vi fortsetter arbeidet med å likestille tannhelse med andre helsetjenester. I dette budsjettet prioriterer vi å styrke den offentlige tannhelsetjenesten med 500 millioner, særlig med tanke på å utvide rettighetsgrunnlaget for eldre over 75 år. Vi styrker ordninga for

tortur- overgrepssatte og mennesker med tannlegeskrekk. Vi setter i gang et omfattende arbeid for å gjøre nødvendig tannregulering gratis for barn- og unge som trenger det. Vi sikrer tannhelsetilbudet til mennesker med psykiske lidelser og rusproblemer, og følger slik opp satsinga på psykisk helse i helsebudsjettet.

Vi gir oss ikke før vi har sikret rimelig tannhelse til alle.

SVs viktigste satsninger	Mill. kr.
Gjøre tannregulering gratis for alle barn fra 1. august	168
Styrke den offentlig tannhelsetjenesten med fokus på eldre med rettigheter og 75% rabatt for eldre over 75 år fra 1.juli	500
75% rabatt for tannhelse for 29-30 åringer fra 1. juli 2026	110
Reversere kutt i ordningen med tannbehandling til mennesker med psykiske problemer	35
Redusere ventetidene for tannhelsetilbudet til tortur- og overgrepssatte og personer med sterk tannlegeskrekk (odontofobi).	50

Familie og oppvekst

Altfor mange barn vokser i dag opp i fattige familier. Det er påvirker ikke bare barna, men påvirker også hele familien. Derfor har SV over flere år prioritert å ha tiltak rettet mot familier med dårlig råd. I forhandlingene med regjeringen de siste fire årene har vi fått doblet barnetrygden, og vi har tettet gapet mellom satsene for de yngste og de eldste barna og enslige forsørgere har fått en egen økning. Det har løftet flere barn ut av fattigdom. Vi har sikret at det ikke er lov å kutte i sosialhjelpen om du får utbetalt barnetrygd, noe regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett foreslår å reversere. En slik usosial politikk er ikke akseptabelt for SV og vi vil beholde dette tiltaket.

I dette budsjettet fortsetter vi satsingen på barnetrygden, og øker den med over 1,3 milliarder. Det vil gi XXX kroner ekstra i barnetrygd i året for hvert barn man har. Med årets økning, kan vi i løpet av 4 år nå den

viktige milepælen med 30 000 kroner i året i barnetrygd, slik flere viktige utvalg og eksperter har anbefalt de siste årene. I tillegg foreslår vi å beholde engangsstønaden, øke barnetrygden og sikre prisjustering av barnetrygden.

Barnevernet skal handle om å beskytte barn, ikke om å tjene penger. Derfor jobber vi for et barnevern styrt av det offentlige, med langsiktig samarbeid med ideelle aktører. Vi gir etableringsstøtte til ideelle aktører i barnevernet, og i tillegg styrker vi det kommunale barnevernet, og sikrer en økning til spesialiserte fosterhjem.

SV mener at barnevernet skal ha omsorgen for alle enslige mindreårige asylsøkere i Norge, ikke bare de under 15 år. Derfor sikrer vi i dette budsjettet en overføring av de som er under 16 år til barnevernet, som en første opptrapping.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Øke barnetrygden med tilsammen 144 kroner i måneden fra 1. mai, og med det sikre både prisjustering og økning i barnetrygden.	1 315
Styrke kommunale barneverntjenester	200
Overføre omsorgen for enslige mindreårige asylsøkere fra 15-16 år til barnevernet fra 1. juli	100
Etableringsstøtte for ideelle aktører i barnevernet	10
Styrking av spesialiserte fosterhjem	10
Beholde engangsstønaden på dagens nivå	134

Utdanning for de mange

Gratis barnehage og bedre bemanning til det beste for alle barn

SV mener at alle barn skal få mulighet til å gå i barnehage. Hverdagen har blitt tøffere, og det er vanskeligere å få et vanlig liv til å gå opp med en helt vanlig lønn. Det går særlig hardt ut over barnefamilier. SV vi derfor gjøre barnehagen gratis for alle barn!

Én av fire foreldre kutter i nødvendige ting barna trenger for å få hverdagen til å gå rundt. Ukentlig sendes barnehageregninger til inkasso fordi foreldrene ikke kan betale. Dette er en uholdbar situasjon. Ved å kutte barnehageregningen

vil vi fjerne en stor regning for tusenvis av barnefamilier - hver eneste måned.

Det er bemanningskrise i barnehagene. Barn trenger at det er nok barnehagelærere og andre ansatte med kompetanse og forståelse for barns behov på jobb. Barna skal ikke være taperne i trange kommunebudsjetter. Derfor prioriterer vi mer penger til å starte opptrappingen mot en tydeligere og bedre bemanningsnorm for barnehagene og vi styrker tilskuddet til kommunene.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Styrke bemanningsnormen barnehage til å gjelde 20 % av åpningstiden fra 1. august - opptrapping til 50 % av åpningstiden	1 100
Innføre gratis barnehage fra 1. september	1 727
Innføre studiegjeldsslettingsordning til barnehagelærerstudenter på lik linje med lærere	0

SFO for alle, uten klasseskiller

I dag er det mange barn som ikke får være med på leken og læringen i skolefritidsordningen (SFO). Mens de fleste barna går på SFO etter skolen, er det flere barn som går hjem alene fordi familiene deres ikke har råd til å betale. SV mener SFO skal være et fellesskap for alle med lek, fysisk aktivitet og kulturtilbud. Et tilbud som utjevner ulikheter. Derfor er gratis SFO for alle barn på 1. til 4. trinn en av SVs store, prioriterte velferdsreformer. I dette budsjettet vi opptrappingen, og innfører gratis halvdagsplass på SFO for alle barn på 4. trinn. I tillegg styrker vi bemanningen i SFO, med en ekstra ansatt

i hver SFO fra 1. august. På SFO skal barna få god oppfølging og få like muligheter til å delta i aktiviteter.

Å fullføre SFO-reformen er et viktig grep for å gi barnehagefamiliene bedre råd. Det har lenge vært aller dyrest å ha barn i SFO-alder, nettopp fordi kostnaden med å være med på SFO har vært så høy. Nå sparer barnefamilier 20 000 kroner hvert år, for hvert barn de har i SFO.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Gratis halvdagsplass i SFO for 4. trinn fra 1. august	1 072
Økt bemanning med penger til en ekstra ansatt i hver SFO fra 1. august	534

Praktisk og variert læring i skolene

Skolen skal gi alle elever like gode muligheter til å lykkes, uavhengig av bakgrunn. Det krever at vi skaper en mer motiverende skole. SV ønsker mer praktisk og variert læring, fra barnetrinnene og opp til videregående skole og yrkesfaglig utdanning. Derfor har vi med et løft for yrkesfagene, ved å styrke utstyrsstipendet til elevene.

Det aller viktigste er at vi har nok lærere og ansatte til å følge opp hver elev. Et sterkere lag – bestående av lærere, helsesykepleiere og sosialfaglig ansatte – gjør det mulig å fange opp behov tidlig, gi helhetlig støtte og sikre at eleven får like gode muligheter til å lykkes som andre. Derfor prioriterer SV å satse på økt bemanning i skoler i levekårsutsatte områder.

Vi vet at mette barn lærer best, og at et sunt måltid i løpet av skoledagen gir bedre helse, bedre trivsel og læring for alle. Men i dag er det dessverre ikke alle barn som møter skoledagen med mat i sekken. Økte levekostnader gjør at stadig flere familier strever med å få endene til å møtes. Et måltid kan være forskjellen mellom å henge med – og å falle utenfor. Ingen barn skal sitte sultne i klasserommet. Derfor vil SV innføre

et gratis og sunt skolemåltid for alle elever, og starter opptrappingen med å innføre det for ungdomstrinnet fra skoleåret 2026/2027.

Fravær og frafall i skolen er et økende problem. For at den psykiske helsen til hver enkelt elev skal ivaretas, oppretter vi flere studieplasser for utdanning av helsesykepleiere. SV prioriterer også mer tid og mindre testing, pugging og overstyring, ved å avvikle standardiserte nasjonale og internasjonale prøver.

I en verden der demokratier står under press, og med en betydelig nedgang i kunnskap om demokrati og medborgerskap i skolen, mener SV det er svært viktig å bygge opp demokratiforståelsen. Vi prioriterer derfor å støtte opp under viktige institusjoner som deler kunnskap og formidling av demokrati til norske skoleelever.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr
Innføre gratis skolemåltid for alle elever på ungdomstrinnet fra skoleåret 2026/2027	415
Øke utstyrsstipendet fra skoleåret 2026/2027	30
Styrke laget rundt eleven i levekårsutsatte områder	85
150 studieplasser for helsesykepleiere	12
Styrke kunnskapsarbeidet om historien om terroren 25. juni	2
Styrke arbeidet mot radikalisering og høyreekstremisme, stiftelsen 10. august	3
Styrke arbeidet mot rasisme, Antirasistisk senter	5

Studentvelferd

At alle skal ha lik rett til utdanning har vært en bærebjelke for det norske samfunnet. Å være fulltidsstudent kan ikke være forbeholdt de med velbemidlede foreldre. Vi fortsetter derfor med det fjerde historisk sterke løftet av studiestøtten, og øker studiestøtten med ti prosent neste studieår. I 2026-2027 vil man derfor som student i snitt få utbetalt 16.686 kroner i basislån i måneden. Med SVs budsjett betyr det 1517 kroner mer i måneden å rutte med neste studieår. Dette gjør vi som et ledd i en større opptrapping – til vi når målet om at studiestøtten har nådd 2 ganger Grunnbeløpet (G) i folketrygden.

For å sørge for at studenter har råd til mat og et tak over hodet er det viktig å sørge for nok rimelige boliger for studenter. SV prioriterer derfor å doble studentboligbyggingen til 4000 studentboliger i 2026, slik at studenter ikke må konkurrere om boliger i et rekorddyrt leiemarked.

SV vil verne om like muligheter til utdanning. Vi foreslår derfor å reversere studieavgift for internasjonale studenter fra studieåret 2026-2027. Vi reverserer også regjeringens foreslåtte kutt i stipendandelen for folkehøgskoleelever, slik at stipendet beholdes på 40 %, og ikke det foreslåtte nivået på 15%. Vi styrker i tillegg universitets og høyskolene med 300 millioner.

Studenter lærer bedre når de har det bra. Etter pandemien er det rekordmange studenter som oppgir at de sliter psykisk, og mangler noen å snakke med. Derfor øker vi støtten til det psykiske helsetilbudet for studenter og aktiviteter i regi av studentfrivilligheten.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Studiestøtten økes med 10 prosent og knyttes til grunnbeløpet i folketrygden fra 1. august (opptrapping til 2G)	296
Satse på høyere utdanning og forskning ved å øke rammebevilgningene til universiteter og høyskoler og avskaffe studieavgift for internasjonale studenter fra studieåret 2026/2024	439
Doble studentboligbyggingen – bygge 4000 studentboliger i 2026	261
Reversere kutt i stipendandel for folkehøgskoleelever, slik at stipendet beholdes på 40%	97
Styrke psykisk helse- og velferdstilbud for studenter	30

Ungdomssatsing

Å kunne delta i fritidstilbud er utrolig viktig, ikke minst i ungdomstida. Det er en arena for fellesskap og mestring, og legger grunnlaget for resten av livet. Derfor prioriterer SV en stor satsing på fritidsklubber og tiltak for å gjøre det billigere å delta i idrettsaktiviteter i hele landet.

For mange gir jobbtilbud som ungdom ikke bare en viktig tilgang på penger, men også tilhørig og erfaring, og en viktig arena for mestring. Derfor foreslår SV i dette budsjettet å satse 100 millioner på ungdomsjobber, som gir 6000 flere jobbtilbud for unge i hele landet. Vi mener det må på plass en større og mer utvidet og langsiktig satsing på målrettet arbeid for jobbtilbud for unge.

SV foreslår også ungdom får billigere tilgang på redaktørstyrte medier, øker tilskuddet til

barne- og ungdomsorganisasjonene, og en rekke ordninger som er målrettet mot ungdom og aktivitet.

Ungdomskriminaliteten trenger en helhetlig respons. Et trygt samfunn skaper gode liv. Kriminaliteten bekjempes gjennom sterke fellesskap som forebygger at mennesker faller utenfor samfunnet. Økende kriminalitet blant ungdom skaper utrygghet, og det skal tas på alvor. Forebygging er og forblir det viktigste tiltaket mot ungdomskriminalitet. SV tar derfor grep for å styrke forebyggingen. Samtidig har SV vært en pådriver for å sørge for at kriminaliteten møtes med raske reaksjoner når den først skjer, blant annet gjennom å få på plass et hurtigspor for unge i domstolene.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr
Tilskudd til fritidsklubber	100
6 000 nye sommerjobber for ungdom	102
Tiltak for å øke deltagelsen i idrett	85
Styrke barne- og ungdomsorganisasjonene	10
Billige redaktørstyrte medier for ungdom	8
Styrke Konfliktrådets arbeid med ungdomsoppfølging og ungdomsstraff	15
Styrke tilskuddsordningen for forebygging av kriminalitet blant barn og unge	15

Kultur og medier

limet i samfunnet

Et rikt og mangfoldig kulturliv der alle har mulighet til å delta, krever at vi støtter de som lager og formidler kunst og kultur. Kunst og kultur må være tilgjengelig der folk bor. Regionale kulturfond legger til rette for kulturaktiviteter i hele landet.

Kunstnere skal ha betalt for jobben de gjør. I dette budsjettet foreslår vi 50 nye stipendhemler, øker tilskuddet til utstillingshonorar og satser på alliansene, Norsk skuespiller- og danseallianse og Musikeralliansen, som sørger for at kunstnerne får lønn mellom oppdrag og et sosialt sikkerhetsnett. Kulturfondet og filmfondet får også et nødvendig løft i dette budsjettet, slik at vi styrker det frie kulturfeltet.

I Norge har vi et lesende folk, men vi ser at mange leser mindre og har dårligere leseferdigheter enn før. Det er ikke alle som

har tilgang til bøker hjemme, og utvalget på biblioteker varierer veldig. Derfor foreslår SV en solid satsing på folkebibliotekene for å sikre leselyst og kunnskap i hele landet. En solid satsing på folkebibliotek i hele landet, i tillegg til generelle litteratur- og lesetiltak.

I en tid med økende desinformasjon og polarisering, er det viktigere enn noen gang å styrke mediemangfoldet. En sterk og uavhengig presse er derfor avgjørende og viktigere enn på lenge. Det er gledelig at flere nye redaktørstyrte medier ser dagens lys. SV foreslår å øke pressestøtten, etablere en egen ordning for unge lesere, og jobbe for at merverdiavgift skal være plattformnøytralt slik at den gjelder for både papir og digitale medier.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr
Kunstnerøkonomi og tiltak for kulturaktiviteter i hele landet	67,5
Språk, litteratur og lesing	49
Medier	43
Film	17,5
Musikk og scenekunst	140
Museer og visuell kunst	57
Kulturminner	22,4

Likestilling, diskriminering og antirasisme

Vi har fortsatt ikke likestilling i Norge. SV vil fortsette å sette dette arbeidet høyt i hele perioden, og foreslår en rekke tiltak for å styrke kvinneorganisasjonene, og økt fokus på kvinnehelse. I helsevesenet og i oppvekstsektoren er både arbeidspresset og sykefraværet høyt.

Rasisme, vold og diskriminering truer både enkeltmennesket og fellesskapet. Drapet på Tamima Nibras Juhar den 24. august minner oss om at rasisme mot minoriteter – særlig muslimske kvinner og flyktninger – ikke bare er et samfunnsproblem, men også reelt og livstruende. Det krever handling og ansvar fra oss alle.

SV vil styrke de frivillige organisasjonenes arbeid mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer, og foreslår å styrke viktige organisasjoner som Antirasistisk

senter og SEIF. Når mennesker med ulike minoritetstilhørigheter, inkludert skeive og funksjonshindrede, opplever hatkriminalitet og hatytringer må politiet jobbe målrettet for å sikre deres trygghet. Vi styrker derfor det nasjonale kompetansemiljøet innen hatkriminalitet.

Kjønns- og seksualitetsmangfold gir økt frihet for alle, og en mer rettferdig fordeling av makt og muligheter uavhengig av kjønn. Organisasjoner som jobber for rettighetene til kvinner og ulike minoritetsgrupper er viktige pådrivere for et mer likestilt Norge, og styrkes i dette budsjettet.

Funksjonshemning oppstår først og fremst gjennom samfunnsskapte barrierer. I dette budsjettet prioriterer vi å styrke aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr
Styrke aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år	25
Øke støtten til Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet	10
Økt støtte til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner	25
Økt støtte til tilskuddsordning mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer	5
Styrke kunnskapsarbeidet om historien om terroren 25. juni, samt Stiftelsen 10. august sitt arbeid mot radikaliserings og høyreekstremisme og Antirasistisk senter	8,1
Økt støtte til kvinneorganisasjonene og de skeive organisasjonene, herunder også FRI – Rosa kompetanse justis, barnevern og barnehage	13

Urfolk og nasjonale minoriteter

Dermed var det et stort flertall på Stortinget som beklaget for den uretten som de er påført gjennom statens fornorskningsspolitikk.

Som følge av statens historie med fornorskingspolitikk, står samisk, kvensk/ norskfinsk og skogfinsk språk, identitet, kultur i dag under sterkt press. Det konkluderte også Sannhets- og forsoningskommisjonen med i sin rapport fra 2023.

I 2024 vedtok et bredt flertall på Stortinget å be samene, kvenene/norskfinnene og skogfinnene om unnskyldning for uretten de ble påført som følge av statens fornorskningsspolitikk. Fornorskingspolitikken har vært altomfattende og langvarig, og det må også politikken for å reparere skadene etter fornorskningen være.

SV fortsetter arbeidet for å sikre en helhetlig og systematisk oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Som et av mange ledd i dette arbeidet, vil SV i dette

budsjettet blant annet styrke urfolks og nasjonale minoriteters egne folkevalgte organer, institusjoner og organisasjoner.

SV er opptatt av å sikre rettighetene til urfolk og nasjonale minoriteter, blant annet rettighetene knyttet til språk og til å utøve og videreutvikle egen kultur. Derfor styrker vi støtten til dette i vårt budsjett.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr
Økt støtte til Sametinget	160
Sámi allaskuvla/Samisk høgskole	6
Økt støtte til kvenske formål og Norske kveners forbund	18
Støtte til skogfinske formål	4
Det mosaiske trossamfunn	1
Styrke samisk kultur, litteratur og medier	31

Rettssikkerhet

SV styrker rettssikkerheten og kriminalomsorgen. Rettssikkerhet skal ikke være et privilegium for de med god råd. I dyrtiden blir klaseskillene tydelige også når det gjelder tilgang til juridisk hjelp. SV mener at alle skal ha lik rett til å ivareta sine interesser, uavhengig av økonomisk bakgrunn. Rettsstaten skal beskytte og hjelpe alle. Derfor fortsetter vi satsingen på rettshjelp.

SV har over flere budsjett sikret store gjennomslag for å gjøre rettssystemet mer tilgjengelig for folk flest. Vi har blant annet

styrket rettshjelptiltakene og heving av inntekts- og formuesgrensen for fri rettshjelp. Disse satsningene fortsetter vi med, for å sikre og styrke rettssikkerheten til alle. Vi tar også grep for å sørge for nødvendig digitalisering i domstolene.

Trange budsjetter har over tid har svekket rehabiliteringen av innsatte og forverret arbeidsforholdene til ansatte i kriminalomsorgen. Vi styrker bemanningen, ruster opp fengslar og sikrer at flere innsatte får et godt tilbud under og etter soning.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr
Oppjustere inntektsgrensen for fri rettshjelp	100
Øke tilskudd til spesielle rettshjelptiltak, som bl.a. Jussbuss, rettssentrene, Gatejuristen, JURK og NOAS, inkludert øremerket støtte til spesielle rettshjelptiltak på utlendingsfeltet	45
Digitalisering i domstolene	20
Opprustning og vedlikehold av, og økt bemanning i, fengslene	160

Kampen mot vold, voldtekt og overgrep

Vold, overgrep og trusler er alvorlige samfunnsproblemer som rammer altfor mange. SV mener at trygghet er en rettighet og at forebygging må stå i sentrum. SV vil sikre tiltak for å bekjempe vold og overgrep, og en styrking av voldsutsattes støtteapparat. Vi ruster opp krisesentrene og gir mer støtte til voldsutsattes hjelpeapparat. Det skal være hjelp å få uansett hvor du bor, og uansett hvem du er.

Altfor mange overgrepssaker blir aldri oppklart. SV vil ha et taktskifte i politiets arbeid med

etterforskning og påtale. Vi øremerker ressurser til politiet for å sikre at voldtekt og andre alvorlige overgrep blir tatt på alvor og fulgt opp.

Barn som mistenkes for lovbrudd har ofte selv vært utsatt for vold eller omsorgssvikt. De trenger trygghet og tilrettelagt oppfølging. SV styrker Statens barnehus, slik at også mistenkte barn opp til 18 år får tilrettelagte avhør og helhetlig ivaretagelse.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr
Økt støtte til krisesentertilbudet	72
Økt støtte til incest- og voldtektsentrene	8
Styrke politiets arbeid med vold og overgrep, herunder styrking av påtale, etterforskning og økt bruk av omvendt voldsalarm	70
Øke støtten til Statens barnehus, og øke aldersgrensen til 18 år	10
Økt støtte til ROSA, andre tiltak for å hjelpe mennesker ut av prostitusjon, og tiltak for å støtte offer for menneskehandel	5

Vi kutter klimagass- utslippene og tar vare på natur

Med SVs politikk bygger vi landet grønt. Norge må ta sin del av ansvaret for å løse klimakrisa og naturkrisa. Vi må også ruste Norge for en verden hvor utslippene skal gå mot null. Samtidig må vi omfordele rikdommen og spre makta. Vi trenger et rettferdig grønt skifte der alle bidrar etter evne og der vi bevarer folks arbeidsplasser. Dette arbeidet er vi i gang med, og vårt budsjett tar jobben flere steg videre.

SVs klimabudsjett frem mot 2035

Vi har svært kort tid på å nå klimamålene. Vi må få satt i gang klimatiltakene som omstiller økonomien og kutter klimagassutslipp. Derfor trenger Norge gode klimabudsjett. Regjeringen har lagt fram en såkalt "grønn bok". Det er bra, men det er likevel en lang vei igjen å gå. Vi trenger et statsbudsjett som viser hvordan vi

skal kutte utslipp og med hvilke klimatiltak, slik at vi kan vite hvordan vi bruker fellesskapets penger til å nå målene våre.

SVs klimabudsjett viser hvordan vi vil kutte 80 prosent av norske klimagassutslipp i 2035, sammenlignet med 1990. Det er et viktig

prinsipp å kutte utslippene her hjemme, framfor å kjøpe klimakvoter i utlandet. Fortsetter vi som før og kjøper utslippskvoter i stedet for å omstille norsk økonomi, binder vi norsk næringsliv fast i en fossil fremtid, mens resten av verden er på vei over til utslippsfrie løsninger. Hvis Norge blir hengende etter i klimaomstillingen vil dette få store konsekvenser for oss i framtiden.

For å få til dette må hele politikken og økonomien legges om. Vi må gjøre lover, reguleringer,

aktivitet, skatter og avgifter grønne. Vi må utvikle nye grønne løsninger, og ta i bruk de som finnes allerede. Vi må bygge ny grønn industri, og sørge for at det er det som tar økonomien framover.

Alle tiltakene, og hele SVs klimabudsjett finner du på side 44-47.

Et budsjett som omstiller Norge

For å bidra til at verden omstiller seg bort fra olje og gass, og skape plass i økonomien til nye grønne næringer og industri, må vi slutte å binde opp arbeid og kapital til norsk olje- og gassutvinning. Derfor øker vi CO2 -avgiften på sokkelen og innfører en omstillingsavgift for olje og gassproduksjon. Som klimautvalget har tatt til orde for, ønsker vi en permanent stans i leting etter ny fossil energi i områder uten infrastruktur, og midlertidig letestans i områder nær infrastruktur før en plan for å omstille sokkelen er på plass.

I budsjettet flytter vi finansiering av administrasjon av Petoro fra statsbudsjettet til SDØEs kontantstrøm. Petoro administrerer SDØEs eierandeler på sokkelen og er en integrert del av denne verdikjeden. Endringen påvirker ikke statens netto inntekter, men bidrar til å synliggjøre klimarisiko knyttet til olje og gass og frigjør midler på statsbudsjettet til klimatiltak, grønn industri og omstillingstiltak.

Vi mener Norge må gjøre som landene rundt oss, og satse stort på å bygge grønne verdikjeder. Det blir umulig å nå klimamålet i 2030 uten et krafttak for å kutte utslipp fra industrien. Skal vi kutte utslipp på en måte som ivaretar

arbeidsplasser og norsk konkurransekraft, og samtidig spare på viktige ressurser som areal og energi, må staten være med på laget. Arbeidet med å utvikle en verdikjede for CO2-håndtering må ikke stoppe opp før hele den norske prosess- og avfallsindustrien i Norge har mulighet til å bli utslippsfri. Derfor styrker vi punktutslippsprogrammet i Enova og gir Nysnø enda større handlingsrom til å gjøre store løft innen grønn innovasjon og industri.

Vi setter også av midler til å støtte CO2-fangst ved konkrete avfallsforbrenningsanlegg i Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand og Fredrikstad. Samtidig oppskalerer vi arbeidet med å utvikle industriklynger i ulike deler av landet hvor CO2 fra de største utslippspunktene i Norge kan fanges, transporteres og lagres på norsk sokkel. Det gjør vi ved å gi SIVA nok midler til å bygge opp nødvendig infrastruktur for at industrien i Norge skal kunne fange CO2, frakte og mellomlagre den i ulike områder av landet.

SVs viktigste satsninger	Mill. kr.
Kutte utslipp i industrien og fjerne CO2 fra lufta gjennom karbondifferansekontrakter under punktutslippsprogrammet i Enova	1 500
Oppbygging av infrastruktur for grønn næringsutvikling gjennom styrking av SIVA	10 000
Styrke miljøteknologiordningen for å kutte utslipp i industrien	78
CO2-fangst ved konkrete avfallsforbrenningsanlegg i Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand og Fredrikstad.	100
Gjøre Nysnø til en grønn investeringsbank	5 000

Med SVs politikk når vi klimamålene og redder natur

Et rettferdig grønt skifte krever omstilling i alle sektorer. Målet om 80 prosent kutt i 2035 i Norge krever at omstillingen starter nå. Det er viktig at klimaomstilling ikke går på bekostning av naturen. Vi må klare å håndtere både naturkrisen og klimakrisen i sammenheng. Derfor går SV imot planene til regjeringen om gruvedrift på havbunnen. Konsekvensene ved gruvedrift på havbunnen er svært mye større enn fordelene.

Alle klimagassutslipp skjer i realiteten lokalt. Derfor har kommunene en viktig rolle i å kutte utslipp. Det er grunnen til at vi har videreført ordningen Klimasats i vårt budsjett, som gir kommuner støtte til å kutte utslipp.

All fossil energi skal ut av det norske energiforbruket. I dag kommer om lag halvparten av energien vi forbruker i Norge fra fossil energi. Skal vi skyve dette ut av systemet samtidig som vi bygger opp nye grønne verdikjeder, må vi tilgjengeliggjøre store mengder kraft. Det er mye å hente på å energieffektivisere allerede eksisterende bygninger. SV bevilger derfor en 900 millioner mer til energieffektivisering enn det regjeringen gjør.

Vi kommer likevel ikke utenom ny kraftproduksjon. SV ønsker å legge til rette for produksjon av solkraft på tak. Derfor har vi lansert en Norgespris på solkraft, som skal sørge for at alle som produserer solkraft i eget hjem skal få en garantipris når den selges på markedet. SV ønsker at elektrifiseringen av oljenæringen skal skje gjennom havvind. Ingen kraftproduksjon er konfliktfri, og det mangler fremdeles en del naturundersøkelser av områdene som skal åpnes for havvind. For å

sikre et best mulig beslutningsgrunnlag ønsker vi at Mareano skal få øremerkede midler til naturkartlegging.

SV jobber også for å bygge ut flytende havvind gjennom å bruke elektrifiseringen av eksisterende felt på sokkelen til å sørge for at oljeselskapene bidrar mer til finansieringen av hele havvindutbyggingen enn i dag.

Naturkrisa og tapet av norsk natur er svært alvorlig. Derfor har vi prioritert over én milliard ekstra til natursaker i dette budsjettet. Det bygges ned natur over hele landet, og mange avgjørelser er basert på gamle reguleringsplaner. SV vil derfor styrke kommunenes kompetanse og mulighet til å gjennomgå gamle planer gjennom ordningen natursats. Vern av skog er et annet svært viktig virkemiddel for å sikre den mest verdifulle skogen vår. Derfor prioriter SV en fortsatt stor satsing på skogvernet. En annen stor trussel for naturmangfoldet er miljøfiendtlige motorveier, ved å kutte i naturfiendtlige motorveier får vi samtidig stanset tap av verdifull natur og matjord.

Det er store naturområder i Norge som allerede er bygd ned, og som trenger restaurering. Det gjelder myrer, industriområder og fjorder. Mange av fjordene våre er sterkt forurensset, derfor ønsker SV å prioritere midler til naturrestaurering til havs og til lands.

SVs viktigste satsninger	Mill. kr.
Opprette en rentekompensasjonsordning til kommuner for investeringer i vann- og avløpsanlegg - låneramme på 10 mrd. kr. Oppstart 1. juli	250
Klimasats	225
Solenergi og energieffektivisering i boliger, borettslag og yrkesbygg gjennom Enova	700
Energieffektivisering i kommunale bygg og leiligheter	200
Innføring av Norgespris på solkraft	109
Øke støtten til frivillig skogvern til 1 milliard	620
Kartlegging av natur	75
Naturkartlegging av havvindsområder	20
Natursats og naturplanlegging i kommuner	225
Restaurere myr	100
Økt støtte til friluftsliv og friluftsområder	40
Naturrestaurering og tiltak for Oslofjorden	80
Kutt i miljøfiendtlige motorveier	-4 250

Mer vedlikehold og miljøvennlig transport

Transportsektoren står for omtrent en tredjedel av klimagassutslippene i Norge, og disse skal halveres innen 2030. For å få til dette er det behov for radikal endring.

SV vil redusere transportbehovet der det er mulig, flytte transporten over på miljøvennlige og kollektive transportformer, og redusere bruken av klimafiendtlig transport.

Derfor kutter vi i satsingen på miljøfiendtlige motorveiprosjekter, og bevilger mer penger til å ta vare på de veiene vi har. Vi vil jobbe for å minske vedlikeholdsetterslepet og gjøre hverdagsveiene i distriktene tryggere gjennom vedlikehold, ras- og skredsikring. Det er helt nødvendig å ta vare på eksisterende infrastruktur i en grønn omstillingsprosess.

Vi vil også styrke jernbanen. Når vi skal reise langt eller frakte gods over store avstander, må vi velge jernbane. Jernbanen skal binde byer og landsdeler sammen, som erstatning for firefelts motorvei og fly. Det er et stort vedlikeholdsetterslep på jernbanen som fører til forsinkelser og innstillinger. SV vil

gjennomføre mer vedlikehold, samtidig som vi vil starte planleggingen av nye tiltak på viktige togstrekninger som elektrifiseringen av Rørosbanen og Solørbanen.

Norske byer og tettsteder må bli mindre bilbaserte og mer framkommelige. Da må satsingen på kollektivtrafikk, sykkel og gange trappes kraftig opp. SV investerer derfor i kollektivtrafikk, gang- og sykkelveier.

Vi må fase ut fossilt drivstoff på vei, sjø og skinner. Det er stadig flere elektrisk drevne ferger i trafikk, og det samme gjelder nullutslippslastebiler og -anleggsmaskiner. Elektriske biler må være utgangspunktet både som privat-, vare- og lastebiler. Gjennom regler, avgiftspolitik og støttetiltak vil vi fremskynde omstillingen av transportsektoren til nullutslipp.

SVs viktigste satsninger	Mill. kr.
Løft for bedre og billigere kollektivtrafikk, og mer gang- og sykkelvei	1 000
Ta vare på veiene vi har - vedlikehold av fylkesveier	500
Vedlikehold av og investering i jernbane	1 000
Trygge hverdagsveier og skredsikring	300
Kutt i miljøfiendtlig motorvei	-4 250
Styrke tilskuddsordning for mer gods fra vei til bane	50

Ta havet tilbake og jorda i bruk

Norges hav- og jordressurser er våre viktigste fornybare ressurser. SV mener at både hav og jord må sikres og brukes til å skape mat på mest mulig bærekraftig måte. Da må vi både kvitte oss med de fossile utslippene, og produsere maten på en mest mulig bærekraftig måte.

Skipsfarten er en stor utslippssektor som må kutte utslipp raskt for at både 2030-målet og de langsiktige klimamålene skal være innenfor rekkevidde. Det er kystfiskeflåten som er grunnmuren i lokalsamfunnene, og som bidrar mest til arbeidsplasser og bosetting. Vi må særlig sikre at disse får hjelp over i nullutslippsløsninger. Regjeringen vil betale eiere av store trålere kompensasjon for at CO2-avgiften øker. SV vil heller bruke inntekter staten får av økte CO2-avgifter og salg av klimavoter til å satse på utslippskutt innen maritim sektor. Derfor setter vi, i dette budsjettet, av midler til å støtte til utslippskutt for nærskipsfarten og fiskefartøy under 15 meter. Samtidig passer vi på at tidligere gjennomslag SV har fått som krav til nullutslipp for offshoreskip og krav til nullutslipp fra ferjer og hurtigbåter blir gjennomført.

For SV handler grønn omstilling også om at vi må investere i at Norge skal lage mer av maten vi spiser selv, og at maten skal lages

på en så natur- og klimavennlig måte som mulig. Det er både god beredskapspolitikk og god klima- og naturpolitikk. I dag er lønnsomheten i jordbruket veldig lav, det legges ned bruk daglig, og mange unge ønsker ikke å ta over gården. For å snu dette må vi gi bonden en lønn å leve av. SV fremmer sine jordbrukspolitiske tiltak hovedsakelig i forbindelse med jordbruksoppkjøret. I år har vi likevel prioritert å fremme en sak også i vårt alternative statsbudsjett. SV mener det bør være en selvfølge at bønder skal ha like muligheter til å ta ut fødsels- og foreldrepermisjon som andre grupper i samfunnet. I dag er dette i praksis vanskelig for de 88 pst. av bøndene som har annet arbeid ved siden av gården. På grunn av krav til samordning får denne gruppen redusert tilskuddet de får til avløser på gården mot foreldrepenger og andre ytelser fra NAV. Det fører til at mange bønder må stille dyr og ta tunge tak i fjøset lenge før kroppen er klar for det. Derfor setter vi av midler til å fjerne samordningskravet for fødselspenge og for de første 16 dagene ved sykdom i dette alternative budsjettet. Det vil både sikre likestilling og rekruttering til jordbruket.

SVs viktigste satsninger	Mill. kr.
Omstillingsstøtte til fiskerne i Oslofjorden til prosjekter drevet av fiskerne og som bedrer miljøtilstanden i fjorden	40
Kutte utslipp i maritim sektor gjennom hurtigbåtprogrammet og støtte til omstilling av fiskefartøy under 15 meter	330
Styrke velferdsordninger i landbruket ved å fjerne samordningsregelen for fødselsomsorg og for de første 16 dagene ved sykdom	100

Internasjonal solidaritet

Vi står i en urolig verden, der krig og urettferdighet rammer hardt og grusomt. SV har sitt grunnlag i freds- og solidaritetsbevegelsene, og fortsetter hver dag arbeidet for fred og solidaritet. Norge må ha mot til å være en tydelig stemme i krigene og konfliktene rundt oss, og å ta nødvendige grep for å bidra til å stoppe krig og brudd på folkeretten, hjelpe ofre for krig og forfølgelse.

En human flyktningspolitikk

Historisk mange mennesker er i dag på flukt. På imponerende vis har norske kommuner tatt imot tusenvis av ukrainske flyktninger på kort tid. SV støtter helhjertet opp om denne dugnaden. Enkelte kommuner opplever press på etatene og utfordringer knyttet til bosettingen. SV vil derfor styrke kommuneøkonomien slik at alle kommunene kan fortsette denne viktige dugnaden.

Gjestfriheten kan ikke begrenses til europeere. For SV er det ikke akseptabelt å forskjellsbehandle mennesker på flukt. Rike og rause Norge trenger ikke å kutte i kvoteflyktninger selv om vi også tar imot mange fra våre nærområder. SV ønsker å ta imot 5000 kvoteflyktninger hvert år, i tråd med FNs anbefalinger. I en tid der krig og konflikt preger verden mer enn på lenge er det viktigere enn noen gang å slutte opp om FNs flyktningsarbeid, og ivareta de mest sårbare og utsatte flyktingene gjennom kvotesystemet.

For å styrke rettssikkerheten i utlendingsforvaltningen må flere få mulighet til å forklare seg muntlig for Utlendingsnemnda. Vi

styrker derfor UNE slik at det skal gjennomføres flere nemndsmøter med muntlig høring. Vi innfører samtidig sakkyndige uttalelser i utvisningssaker som gjelder barn.

Integrering fra første dag

Frivillige organisasjoner gjør en svært viktig jobb i å integrere våre nye naboer. SV vil styrke tilskuddsordninger for frivillige organisasjoner på integreringsfeltet, gi mulighet til flerårige avtaler for større forutsigbarhet og åpne for at flere organisasjoner kan søke støtte.

Alle barn har rett til beskyttelse, lek og skole. Vi har et særlig ansvar for at barna har det trygt, og får delta i samfunnet, slik at deres liv ikke settes på vent. Vi styrker aktivitetstilbudet og sikrer gratis SFO for barn i asylmottak. Familier som har kommet bort fra hverandre, skal få være sammen i trygghet. SV vil redusere gebyrene for familiegjenforening.

God integrering forutsetter mulighet til å lære norsk, delta i samfunnet og komme i arbeid.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Ta imot 5000 kvoteflyktninger	938
Overføre omsorgen for enslige mindreårige asylsøkere fra UDI til barnevernet	100
Økt støtte til kommunale integreringstiltak	25
Tilskudd til frivillige organisasjoner på integreringsfeltet	35

Internasjonal solidaritet i krisetid

Vi står i en global krisetid. Krig herjer mange steder og sivile lidelser er historisk høye. Behovene for nødhjelp er ufattelig store og stadig flere mennesker legger på flukt. Norge må stå opp for mennesker i nød og støtte de kreftene som kjemper mot krig, undertrykking og urettferdighet.

Vår uavhengige posisjon utenfor EU og erfaring med diplomati gir Norge en mulighet til å bidra til fred, folkerett og nedrustning. SV vil styrke dette arbeidet.

Vi skal bistå det ukrainske folket uten å kutte i støtte til det globale sør. Derfor tilfører vi bistandsbudsjettet friske midler og reverserer mange av de kuttene regjeringen

har gjort. SV mener at vi burde forplikte oss med samme engasjement og langsiktighet i gjenoppbyggingen av Gaza som vi gjør i Ukraina. En større støttepakke bør finansieres over Oljefondet og Stortinget må inviteres med i programmets innretning.

Bistandsbudsjettet har over tid blitt uthulet. Vi starter en nødvendig opprydding, tar Klimainvesteringsfondet ut og dropper unødvendig risikokapital til lønnsomme fond. Dette frigjør midler slik at vi kan styrke sivilsamfunn, menneskerettighetsforkjempere og de kreftene som kjemper for demokrati og rettferdighet. SV verner om den viktige kjernestøtten og vrir penger fra internasjonale finansinstitusjoner over til FN.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Nødhjelp til Sudan og Gaza	1 200
UNRWA og menneskerettighetsorganisasjoner Midtøsten	200
Langsiktig utviklingshjelp i Afrika	500
Langsiktig bistand Afghanistan	40
Langsiktig bistand Latin-Amerika	100
Støtte til demokratibevegelsen Myanmar mm.	100
Menneskerettigheter, herunder FNs høykommissær og Students at Risk	120
Sivilsamfunn	400
Kjernestøtte til UNDP og UNICEF	400
Klimafinansiering skal ikke betales av de fattige	-1 375
Fredsarbeid	115
Det humanitære initiativet på atomvåpen	15
Norske freds- og nedrustningsorganisasjoner	16
Kultur og samarbeid i nordområdene	6

Styrka nasjonal forsvarsevne

Det norske forsvaret har blitt bygd ned de siste tiåra, og vi er i ferd med å miste verdifull kompetanse fordi erfarne folk forlater Forsvaret. SV styrker satsinga på Forsvarets viktigste ressurs: personellet.

SV ønsker et sterkt nasjonalt forsvar med evne til å hevde suvereniteten vår både på land, i lufta og til havs. Det vil bidra til å dempe spenning og stormaktrivalisering i nærområdet vårt. Norge må bli mindre avhengig av USA og ikke delta i USAs kriger rundt om i verden. Forsvaret skal forsvare landet vårt, ikke drive krig mot andre. SV kutter derfor bidragene til NATOs militæroperasjoner utenfor Europa.

I langtidsplanen for Forsvaret fikk SV gjennomslag for tiltak som skal stoppe personellflukten. Spesielt viktig er det å få på plass en god pensjonsordning. I dette statsbudsjettet følger vi opp med penger til å løse pensjonsfloken og få flere årsverk i Forsvaret, både militære og sivile. Samtidig øker vi satsinga på øving, trening og seiling i Hæren og Sjøforsvaret.

I tillegg til å beholde den verdifulle kompetansen vi har i Forsvaret, trenger vi å rekruttere flere. SV styrker Heimevernet og innkaller flere til førstegangstjeneste. Vi trenger flere fast ansatte og stoppe den sløsete pengebruken på konsulenter.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Beholde og rekruttere personell	500
Økt aktivitetsnivå	450
Flere innkalt til førstegangstjeneste	100
Heimevernet	100
Styrking av sivilt personell	200
Kutte i konsulentbruk	-200
Kutte i masseovervåking	-449

SVs klimabudsjett

Under følger en liste over SVs klimatiltak i vårt alternative budsjett. Listen kommer i tillegg til klimapolitikken som regjeringen fører per i dag. Tallene for utslippskutt angir kuttpotensial i 2035 i millioner tonn CO2-ekvivalenter.

Transport	Kutt i 2035	Våre tiltak
Veitransport		
Nullutslippsløsninger for lastebiler	1,67	Vi viderefører satsningen fra tidligere, og øker støtten til Enova
Elektrifisere varebiltransporten	0,12	Vi øker CO2-avgiften, veibruksavgiften og engangsavgiften på fossile varebiler. I tillegg fjerner vi trafikkforsikringsavgiften for alle elektriske varebiler.
Redusere reisebehov og endre reisemåter	0,35	Vi gir mer penger til jernbane, kollektivtransport, sykkel og gange, samt tilskudd til å flytte godstransport fra vei til bane.
Elektrifisering av persontransport	0,019	Vi øker CO2-avgiften og engangsavgiften for fossile biler. Vi gjør det billigere å kjøpe brukte elbiler og reduserer trafikkforskirngsavgiften for elbiler til samme nivå som fossile biler. Vi utsetter innføringen av moms for elbiler til 1. mars, og sørger for å øke avgiftene på fossile biler slik at konkurransekraften for elbil opprettholdes.
Sjøtransport		
Nullutslippskrav for offshorefartøy og havbruksfartøy	0,59	Vi har fått gjennomslag for nullutslippskrav for offshorefartøy og havbruksfartøy.
Få mer avansert drivstoff i skipsfarten	0,63	Vi øker CO2-avgiften
Nullutslippsløsninger for ferger og hurtigbåter	0,32	Vi vil innføre krav, øker CO2-avgiften og styrker hurtigbåtprogrammet med 200 millioner kroner.
Redusere utslippene fra cruisetrafikk i Norge med 80%	0,24	Vi vil gi kommunene mulighet til å si nei til anløp, og stille krav om nullutslipp ved anløp til verdenarvfjorder og laksefjorder innen 2026

Transport	Kutt i 2035	Våre tiltak
Landstrøm til skip i norske havner	0,19	Vi vil stille krav til skipene for å bruke havnene
Flytrafikk		
Redusere flytrafikken mellom de store norske byene, og økt biodrivstoffbruk	0,24	Vi øker flypassasjeravgiften, CO2-avgiften og vi vil stille omsetningskrav til biodrivstoff. Vi øker satsingen på jernbane.
Tog		
Erstatte gjenværende dieseltogstrekninger med fossilfritt alternativ	0,04	Vi øker jernbaneinvesteringene, og bevilger penger til oppstart av elektrifisering av Rørosbanen og Solørbanen. Frem mot 2035 vil vi også elektrifisere de øvrige gjenværende diseldrevne togstrekningene.
Annet		
Alle nye maskiner på bygge- og anleggsplasser er nullutslipp i 2030	0,36	Vi øker CO2-avgiften og vil stille krav om nullutslipp i offentlige anbud. Vi styrker Klimasatsordningen, og øker støtten til tilskuddsordningen for utslippsfrie anleggsplasser.
Overgang til nullutslippsmaskiner	0,36	Vi øker CO2-avgiften og vil stille krav om nullutslipp i offentlige anbud. Vi styrker Klimasatsordningen, og øker støtten til tilskuddsordningen for utslippsfrie anleggsplasser.
Totalt transport	5,11	

Petroleumsvirksomhet	Kutt i 2035	Våre tiltak
Ingen Petroleumslisenser skal drive med fossil energi som energikilde	6,5195	Vi innfører produksjonsavgift på petroleum, øker CO2-avgiften og vil stille strenge lønnsomhets- og miljøkrav til næringen, og fornyer ikke konsesjoner som strider med 1,5 gradersmålet
Totalt petroleumsvirksomhet	6,5195	

Industri og næringsliv	Kutt i 2035	Våre tiltak
CO2-fangst på avfallsforbrenning	0,797	Vi setter av 1,5 milliarder til punktutslipprogrammet i Enova, og gir støtte til karbonfangst på avfallsforbrenningsanlegg. Vi gir Siva ansvar for å utvikle infrastruktur for CO2-håndtering.
Karbonfangst på industrianlegg og fra luft	3,5	Vi setter av 1,5 milliarder til punktutslipprogrammet i Enova og har innført klimakrav i CO2-kompensasjonsordningen og øker CO2-avgiften. Vi gir Siva ansvar for å utvikle infrastruktur for CO2-håndtering
Økt bruk av biomasse	1,642	Vi setter av 1,5 milliarder til punktutslipprogrammet i Enova og har innført klimakrav i CO2-kompensasjonsordningen og øker CO2-avgiften
Anvendelse av hydrogen- og nullutslipppløsninger i industrien	0,62	Vi setter av 1,5 milliarder til punktutslipprogrammet i Enova og har innført klimakrav i CO2-kompensasjonsordningen og øker CO2-avgiften
Elektrifisering og utfasing av fossil fyring i industrien	0,792	Vi innfører forbud mot fossil fyring i industrien, setter av 1,5 milliarder til punktutslipprogrammet i Enova, har innført klimakrav i CO2-kompensasjonsordningen og øker CO2-avgiften
Omlegging til fornybar energi på Svalbard	0,04	Vi setter av 1,5 milliarder til punktutslipprogrammet i Enova
Andre tiltak	0,137	Vi øker CO2-avgiften
Klimakutt fra Mongstad	1	Vi øker CO2-avgiften
Kjeldbergodden	0,2	Vi øker CO2-avgiften
Totalt industri og næringsliv	8,728	

Jordbruk	Kutt i 2035	Våre tiltak
Vri kjøttproduksjonen fra volum til areal og redusere forbruk av kjøtt	1	Vi gjør det mer fordelaktig å ha færre dyr ved å vri produksjonsmål fra volum til areal. Vi øker beitetilskuddet.
Stans i nydyrking av myr	0,1	Vi har fått gjennomslag for forbud mot nydyrking av myr og mot nye torvuttak.
Arealtilskudd	0,39	Vi gjør det mer fordelaktig å ha færre dyr ved å vri produksjonsmål fra volum til areal. Vi øker beitetilskuddet.
Totalt jordbruk	1,49	

Andre sektorer	Kutt i 2035	Våre tiltak
Redusert matsvinn	0,102	Vi har fått på plass en matsvinnlov
Fase ut fossil gassoppvarming i bygg	0,191	Vi øker Enovastøtten og øker planene for produksjon av avansert biodrivstoff i Norge
Øke uttak av metan fra avfallsdeponi	0,073	Vi øker Enovastøtten
Øke utsorteringen av plastavfall	0,07	Vi vil innføre en materialavgift på ny plast og stille krav til materialgjenvinning
Øke gjenvinningen av tekstiler	0,016	Vi vil stille krav til materialgjenvinning, og innføre en avgift på tekstiler
Totalt andre sektorer	0,452	

Samlede utslippskutt

Alle utslippskuttene kan sammenfattes i følgende tabell:

Klimatiltak etter sektor	Kutt
Transport	8,60
Petroleum	8,1
Industri og næringsliv	9,2
Jordbruk	4,8
Andre sektorer	1,8
Sum	32,50

Totale utslippskutt SVs kutt + referansebane	41,15
Prosentvis kutt relativt til 1990	80,2 %
Norges utslipp i 1990	51,3
Norges utslipp i 2035 hvis denne planen gjennomføres	10,20

SVs alternative statsbudsjett

Tabellene under viser SVs prioriteringer og endringer sammenlignet med regjeringens forslag til Statsbudsjett 2026.

Rammeområde 1: Statsforvaltning

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
DFD	1, 2	1	Redusere apanasjen ved å ta ut utgifter til drift og utvikling av de private eiendommene	-10
DFD	1	50	Kutt i det kongelige hoff	-20
DFD	1520	1	Statsforvalteren, tilsyn enslige mindreårige asylsøkere	15
DFD	1511	30	Kutte ombygging av Ring 1	-1 045
DFD	24	30	Omprioritering av midler til prosjektering av reseternede arealbehov i nytt regjeringskvartal	-100
FIN	20	1	Kutt i statsministerens kontor	-16
FIN	21	1	Kutt i statsråde	-15
Sum utgifter				-1 191
Sum rammeområde 1				1 191

Rammeområde 2: Familie og forbruker

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Familieøkonomi				
BFD	845	70	Øke barnetrygden med 100 kr i måneden fra 1. mai	872
BFD	845	70	Prisjustere barnetrygden fra 1. mai	443
BFD	2530	70	Beholde engangsstønaden på dagens nivå	134
BFD	2530	70	Styrke velferdsordninger i landbruket - fjerne samordningsregelen for fødselsomsorg	150

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Ungdom				
BFD	846	61	Støtte til etablering og drift av fritidsklubber	100
BFD	846	61	6 000 nye sommerjobber til ungdom	102
BFD	846	70	Grunnstøtten til de nasjonale barne- og ungdomsparaplyorganisasjonene, økt drifttilskudd	5
BFD	846	70	Grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjonene, økt drifttilskudd	5
BFD	840	70	Ung på dagtid/Kirkens bymisjon	5
Barnevernet				
BFD	856	1	"Overføre enslige mindreårige asylsøkere fra UDI til barnevernet. Vi starter i 2026 med å overføre alle 15-åringer fra 1. juli"	127
BFD	855	22	Etableringsstøtte for ideelle aktører i barnevernet	10
BFD	855	22	Styrking av spesialiserte fosterhjem	10
Voldsforebygging				
BFD	840	60	Styrke tilskuddsordningen for utbygging og bygningsmessig oppgradering av krisesenter	20
BFD	840	61	Incest og voldtekstsentrene	8
BFD	840	70	Krisesentersekreteriatet, økt driftstilskudd	2
BFD	840	70	Styrke arbeidet mot vold i nære relasjoner mm hos SEIF	3
Andre tiltak				
BFD	881	78	Tiltak mot hatkriminalitet rette mot muslimske kvinner i regi av Islamsk råd Norge	2
BFD	846	61	Familie- og oppveksttiltak som skal pilotere tverrfaglige team i foreldretvistsaker i 2026	3
BFD	846	63	Beholde midler som skal gå til helsestasjon og skolehelsetjenesten, og flytte tilbake midler til tilskuddspott hos Helsedepartementet	-472
Sum utgifter				1 479
Sum rammeområde 2				-1 479

Rammeområde 3: Kultur

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Aktivitet og kultur i hele landet				
KUD	315	78	Tiltak for å øke deltagelsen i idrett	85
KUD	350	60	Øke tilskuddet til frivillighetssentralene	30
KUD	325	60	Regionale kulturfond	50
KUD	320	72	Kunstnerstipender, 50 arbeidsstipendjemler	17,5
Språk, litteratur og lesing				
KUD	326	76 (ny)	Tilskuddsordning aktivitet og drift folkebibliotek	30
KUD	320	55	Innkjøpsordningen for sakproa	8
KUD	320	55	Tidsskrift og kritikk, Kulturfondet	7
KUD	320	75	Litteraturhusene i Oslo og Bergen	2
KUD	326	73	Noregs Mållag	1
KUD	328	70	Nynorsk kultursentrum	1
Oppfølging av sannhets-og forsoningskommisjonen				
KUD	320	55	Styrke Kulturrådets satsing på samisk kultur	20
KUD	320	55	Innkjøpsordning for samiskspråklig litteratur	5
KUD	323	70	Sørsamisk teater	3
Mediepolitikk				
KUD	335	71	Økt pressestøtte	30
KUD	335	72(ny)	Subsidiert tilgang til redaktørstyret medier for unge	8
KUD	335	71	Tilskudd samiske aviser	3
KUD	335	73	Institutt for journalistikk	2
Film				
KUD	334	50	Filmfondet	12,5
KUD	334	73	Regionale filmsentre og filmfond, og økt støtte til formidling	5
Musikk- og scenekunst				
KUD	320	55	Styrke tilskuddsordningene for musikk og scenekunst, Kulturfondet	15
KUD	320	74	Tilskudd organisasjoner og kompetansesentre, reversere kutt og legge til rette for nye satsinger. Inkluderer blant annet Applaus scene, Davvi Senter for scenekunst, Norges Husflidslag og Norsk publikumsutvikling, Foreningen Norden, Masahat m.fl.	30
KUD	320	74	Arrangørstøtte kulturhusene	2
KUD	320	74	Musikeralliansen	5
KUD	320	74	SKUDA	9

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
KUD	320	75	Litteraturhus, kunstscener og kompanier, reversere kutt og legge til rette for flere satsinger, inkluderer blant annet Stella Polaris, Studium Actoris, Bruddet Fjæreheia, Verdensteateteret m.fl.	30
KUD	323	70	Trøndelag teater	16
KUD	323	70	Den Nationale Scene (økt driftstøtte)	10
KUD	323	70	Teater Vestland	3
KUD	323	70	Arktisk Filharmoni	8
KUD	320	74	Økt driftstilskudd til Kloden teater	1
KUD	323	70	Musikk i Innlandet	5
KUD	320	74	Leveld Kunstnartun på Ål	1
KUD	326	21	Nasjonalt arkiv for folkemusikk	5
Museer og visuell kunst				
KUD	320	55	Styrke tilskuddsordningene til visuell kunst, Kulturfondet	20
KUD	337	71	Utstillinghonorarer (øremerket)	20
KUD	328	78	Styrke det nasjonale museumsnettverket	10
KUD	328	78	Prosjektstøtte til Frolands Verk	1
KUD	328	70	Ryfylkemuseet	1
KUD	328	78	Rehabilitering av Kunstnerenes hus i Oslo	5
Likestilling og inkludering				
KUD	320	74	Safemuse, residenser for forfulgte og truede kunstnere	10
KUD	351	70	Økt støtte til kvinneorganisasjonene	5
KUD	351	72	Økt støtte til de skeive organisasjonene	5
KUD	351	72	Tilskudd til tiltak mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer	5
KUD	351	70	Skeivt arkiv	1,5
KUD	351	72	Rosa kompetanse barnevern	0,5
KUD	351	70	Likestilt Arbeidsliv i Agder	0,6
Kulturminnevern				
KLD	1432	50	Kulturminnefondet	15
KLD	1429	75	Fartøyvernsentrene	2,4
KLD	1429	79	Verdensarv	5
Sum utgifter				567
Sum rammeområde 3				-567

Rammeområde 4: Utenriks

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Humanitære katastrofer				
UD	150	70	Sudan	600
UD	150	70	Gaza	600
Langsiktig bistand				
UD	159	70	Regionbevilgning Midtausten	200
UD	159	72	Regionbevilgning Afghanistan	40
UD	159	75	Regionbevilgning Afrika	500
UD	159	76	Regionbevilgning Asia	100
UD	159	77	Regionbevilgning Latin-Amerika	100
Sivilsamfunn, menneskeretter og demokrati				
UD	170	70	Sivilsamfunn	400
UD	152	70	Menneskerettigheter	80
UD	152	70	Students at Risk	20
UD	152	71	FNs høykommissær for menneskerettigheter	20
FN				
UD	171	70	UNDP - kjerne støtte	200
UD	171	71	UNICEF - kjerne støtte	200
UD	153	71	FNs høykommissær for flyktninger	100
Fred og nedrusting				
UD	151	70	Fredelig konfliktløsning og fredsprosesser	65
UD	151	71	Global sikkerhet og nedrustning	50
UD	118	72	Nedrustingsorganisasjoner	6
UD	118	75	Fredsorganisasjoner	10
UD	118	78	Humanitært initiativ mot atomvåpen	15
UD	115	70	Kultur i nordområdesatsinga	6
UD	118	74	Øke midlene til EU/EØS opplysning	4
Inndekning				
UD	172	70	Verdensbanken	-500
UD	172	71	Regionale fond	-500
UD	162	72	Tapsavsetning garantiordning	-375
UD	162	76	Tapsavsetning klimainvesteringsfondet	-250
Sum utgifter				1 691
Sum rammeområde 3				-1 691
90-poster				
UD	162	96	Flytte klimainvesteringsfondet ut av bistandsprosenten	-750

Rammeområde 5: Justis

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Fri rettshjelp				
JD	470	1	Oppjustere inntektsgrensen for fri rettshjelp, slik at en større del av befolkningen er dekket	100
JD	470	72	Øke tilskuddet til spesielle rettshjelpstiltak, som bl.a. Jussbuss, Gatejuristen, Rettssenteret, JURK og NOAS	45
JD	470	72	Øremerket støtte til spesielle rettshjelpstiltak på utlendingfeltet	7
Domstoler				
JD	410	1	Digitalisering i domstolene	20
JD	414	1	Økte driftsmidler til rettstolkene	5
Kriminalomsorg				
JD	430	1	Økt bemanning i fengslene	130
JD	430	1	Opprustning og vedlikehold av fengsler	30
JD	430	1	Opprette flere plasser i rusmestringsenhetene	20
JD	430	70	Øke tilskuddet til organisasjoner som Røde Kors' nettverk etter soning, RøverRadion, WayBack, Aurora, og Musikk i fengsel og frihet.	10
JD	430	70	Øremerket støtte til Forandringshusets avhopperprogram	5
Politi og påtale				
JD	440	1	Økt støtte til nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet	10
JD	440	1	Styrke Økokrim for å bekjempe økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet	15
JD	440	1	Styrke politiets arbeid med organisert kriminalitet	10
JD	440	1	Styrke politiets arbeid med inndragning	15
JD	440	70	Øremerket støtte til FRI - Rosa kompetanse justis	2
Vold i nære relasjoner				
JD	443	1	Styrke påtale i politiet for å få ned straffesakskøen	50
JD	440	1	Styrke etterforskning på voldtekt og vold i nære relasjoner	15
JD	440	1	Økt støtte til Statens barnehus, og utvide aldersgrensen til 18 år	10
JD	440	1	Økt bruk av omvendt voldsalarm	5
JD	440	70	Økt støtte til ROSA, tiltak for å hjelpe mennesker ut av prostitusjon, og tiltak for å støtte offer for menneskehandel	5

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Kriminalitetsforebyggende tiltak				
JD	433	60	Styrke tilskuddsordningen for forebygging av radikalisering	5
JD	433	1	Styrke Konfliktrådets arbeid med ungdomsoppfølging og ungdomsstraff	15
JD	4331	60	Styrke tilskuddsordningen for forebygging av kriminalitet blant barn og unge	15
Redningstjeneste, samfunnssikkerhet og beredskap				
JD	455	71	Økt støtte til de frivillige beredskapsorganisasjonene	20
Kvoteflyktninger				
JD	440	1	Ta imot til sammen 5000 kvoteflyktninger	43
Svalbard				
JD	000.1	70	Svalbard kirke	2
Inndekningsforslag				
JD	440	1	Omprioritering fra grunnfinansiering til spisse satsinger i politi og påtalemyndighet	-110
JD	440	1	Omprioritering til kriminalomsorg og domstol for å se hele straffesakskjeden i sammenheng	-200
Sum utgifter				299
Inntekter				
JD	3440	6	Fjerne gebyret for familiegjenforening for flyktninger og senke gebyret i andre familiegjenforeningssaker fra 10 500 til 5 900 kr	-28
Sum inntekter				-28
Sum rammeområde 5				-327

Rammeområde 6: Innvandring, regional utvikling og bolig

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Innvandring				
AID	flere	flere	Ta imot 5000 kvoteflyktninger	938
Integrering				
KDD	590	72	Styrke de nasjonale områdesatsingene	50
AID	671	62	Øke støtten til områdesatsingene i Oslo og Drammen	40
AID	671	71	Øke tilskuddet til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner	25
AID	671	62	Økt støtte til kommunale integreringstiltak	25
AID	490	60	Gratis SFO for barn i asylmottak	21
JD	490	71	Øke tilskuddet til aktivitetstilbud for barn i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner	10
AID	672	60	Øke antall norsktimer til beboere i asylmottak fra 175 til 250 timer	18
JD	490	flere	Overføre enslige mindreårige asylsøkere fra UDI til barnevernet. Vi starter i 2025 med å overføre 15-åringene fra 1. juli	-27
Rettssikkerhet for asylsøkere og flyktninger				
JD	491	21	Doble antallet nemndsmøter i UNE (penger til muntlige høringer)	20
JD	491	1	Innføre sakkyndige uttalelser i utvisningssaker som berører barn	6
JD	490	1	Kutt i UDIs arbeid med opphør og tilbakekall av statsborgerskap	-2
En trygg og stabil boligsektor				
KDD	Ny	Ny	Oppstart oppbygging av ny boligsektor - tilskudd etablering av ordning og bygging rimelige utleieboliger, etter modell av studentboligbygging.	250
KDD	581	79 (ny)	Gjenninføre heistilskuddet for tilpassing av boliger	5,7
KDD	553	63	Europeisk ungdomshovudstad Tromsø	10
Urfolk og nasjonale minoriteter				
KDD	560	50	Sametinget	160
KDD	567	73	Kvensk språk og kultur	15
KDD	567	70	Norske kveners forbund	3
KDD	567	70	Skogfinske formål	4
KDD	567	72	Det mosaiske trossamfunn	1

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Sum utgifter				1 573
Inntekter				
KDD	5615	80	Renteinntekter Husbanken	29
Sum inntekter				29
Sum rammeområde 6				-1 544
90-poster				
KDD	2412	90	Øke låneramma til Husbanken med 19. mrd	1 337
KDD	5312	90	Avdrag på lån til Husbanken ved økning av Husbanken med 19. mrd.	7

Rammeområde 7: Arbeid og sosial

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Arbeid og sosial				
AID	2670	73	Øke minstepensjonen for enslige med 12 000 fra 1.1.2026	903
AID	2655	70	Øke fribeløpet for uføre til 1G fra 1. juli	371
AID	2670	73	Øke garantipensjonen for enslige med 12 000 (høy sats) fra 1.5.2026	48
AID	2620	70	Beholde overgangstønadene	93
AID	2661	79	Styrke potten til aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år	25
AID	621	70	Reversere kutt og øke støtten til akuttovernattingstilbud og andre humanitære tiltak	20
AID	601	70	Ny tilskuddsordning for organisasjoner som bistår ofre for arbeidslivskriminalitet	15
AID	605	1	Styrket arbeidet med sykefraværsoppfølging i NAV	20
AID	352	70	Øke støtten til parykk for personer med alopecia over 30 år	50
AID	640	1	Styrke arbeidslivskriminalitet arbeidstilsynet	25
AID	649	1	Fair Play-bygg	2
AID	352	70	TV Bra	2
Inndekninger				
AID	2650	76	Redusert bevilgning til ekspertbistand	-32
AID	605	1	Kutte rådgivende legestillinger i NAV	-124
AID	2655	70	Mindreutgifter ved å ikke flikke på avkortning i fribeløpet	-14
AID	634	1	Flere arbeidsmarkedstiltak i egenregi	-50
AID	605	1	Redusere bruken av eksterne konsulenter i Nav	-150
Sum utgifter				1 191
Inntekter				
AID	3640	85	20 % økning av tvangsmulkt ilagt pga. manglende oppfølging av pålegg fra Arbeidstilsynet	-1
AID	3640	86	20 % økning av overtredelsesgebyr ilagt virksomheter for brudd på arbeidsmiljøregelverket	-7
Sum inntekter				-8,6
Sum rammeområde 7				-1 212

Rammeområde 8: Forsvar

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Styrking av Forsvaret				
FD	1700	71	Frivillige organisasjoner	10
FD	1720	1	Beholde personell og personellstyrking	500
FD	1720	1	Økt aktivitetsnivå i Forsvaret	450
FD	1720	1	Flere innkalt til førstegangstjeneste	100
FD	1720	1	Heimevernet	100
FD	1720	1	Styrking av sivilt personell	200
FD	1720	71	Veteranorganisasjoner og veteraniltak	10
Inndekning				
	1700	53	Risikokapital, NATOs innovasjonsfond	-15
FD	1700	71	Sikkerhetspolitisk samarbeid med USA og amerikanske tenketanker	-10
FD	1700	78	Det europeiske forsvarsfondet og DIANA	-300
FD	1720	1	Trekke ut norske styrker fra Irak m.m.	-120
FD	1720	1	Eksterne konsulenter	-200
FD	1760	44	NATO-prosjekt i Norge	-20
FD	1760	45	Tilrettelagt innhenting (masseovervåkning)	-449
FD	1760	45	F-35-kampfly, tilleggsutstyr	-256
Sum utgifter				0
Sum rammeområde 8				0

Rammeområde 9: Næring

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
NFD	2421	50	Styrker risikolåneordningen for lav- og nullutslippsskip for å støtte omstilling av fiskefartøy under 15 meter.	130
NFD	2421	76	Styrke miljøteknologiordningen for å kutte utslipp i industrien	78
NFD	900	75	Resirkulering av kritiske råmaterialer. Etablere et senter for sirkulær produktutvikling.	20
NFD	900	75	Akvariet i Bergen: Samlokalisering med HI og Fiskeridirektoratet på Dokken	5
NFD	904	21	Etablere søkbart eierskapsregister og legge tilrette for innsamling av rapportert bærekraftsinformasjon	25
NFD	913	1	Styrke Dagligvaretilsynet heller enn å legge det ned	6
NFD	900	75	Nynorsk bedriftsforum	0,95
Inndekningsforslag				
NFD	2421	75	Kutte støtte til havbunnsmineraler	-70
NFD	952	70	Forvaltningskostnader knyttet til arbeid med EU-ordninger i Investinor	-8,4
NFD	906	1	Direktoratet for mineralforvaltning	-10
NFD	2421	74	Kutte reiselivssatsningen til Innovasjon Norge for å omprioritere midler	-205
NFD	954	70	Finansiering av administrasjon av Petoro flyttes til SDØEs kontantstrøm	-454
Sum utgifter				-482
Sum rammeområde 9				482
90-poster				
NFD	953	90	Styrke Nysnøs satsing på grønn industri	5 000
NFD	2 426	90	Gi Siva ansvar for å utvikle infrastruktur for CO2-håndtering og tilrettelegge for grønn industriutvikling.	10 000
NFD	2 429	90	Ingen nye garantier til olje- og gassprosjekter fra Eksfin	-1 000

Rammeområde 10: Fiskeri

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
NFD	923	1	Havforskningsinstituttet	50
NFD	919	75	Øke føringstilskuddet for å opprettholde lokale fiskerimiljøer og en variert flåtestruktur.	5
NFD	919	73	Kutte CO2-kompensasjon til trålere, men skjermer nærskipsfart og fiskefartøy under 15 meter og bruker midler til å omstille denne delen av flåten.	-405
Sum utgifter				-350
Sum rammeområde 10				350

Rammeområde 11: Landbruk

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
LMD	1115	1	Styrke Mattilsynet	25
LMD	1138	70	Reversere kutt og prisjustere støtte til Dyrevernalliansen, GMO-nettverket, Norges Birøkerlag, Norges Bygdekvinnelag, Norges Bygdeungdomslag, Norsk Gardsost, Norsk Seterkultur, Norske Lakseelver, Spire, Stiftinga Geitemyra matkultursenter for barn, Stiftelsen Bondens Marked, og Økologisk Norge. Gjeninnføre støtte til NOAH.	5,8
LMD	1138	72	Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK)	1
LMD	1138	75	Dyrsk'un (årlig møteplass for jordbruket)	1
LMD	1142	21	Styrke kornberedskap	5
LMD	1142	81	Reversere kutt beredskapstilskuddet for næringsmiddelbedrifter i nord	14
LMD	1142	60	Styrke veterinærvaktordningen	40
Inndekningsforslag				
LMD	1149	71	Redusere tilskuddet til skogsbilveier	-38
LMD	1150	50	Redusere støtten til veibygging i vanskelig terreng i skogen	-50
LMD	1149	73	Redusere støtte til tettere planting og gjødsling av skog. Støtten til Skogfrøverket beholdes.	-47
Sum utgifter				-43
Sum rammeområde 11				43

Rammeområde 12: Olje og energi

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Klima og energi				
ED	1820	22	Øke satsingen på klimatilpasning, flom- og skredsikring	300
ED	1825	50	Solenergi og energieffektivisering i boliger, borettslag og yrkesbygg gjennom Enova	700
ED	1825	60	Energieffektivisering i kommunale bygg og leiligheter	200
ED	1825	50	Innføring av Norgespris på solkraft på 75 øre/kWh	109
Inndekninger				
ED	1800	72	Redusert tilskudd til internasjonale organisasjoner	-1
ED	1800	72	Kutte tilskudd til olje- og energiformål	-4
ED	1810	1	Sokkeldirektoratet, driftsmidler petroleum	-225
ED	1810	21	Ikke sette av midler til mer kartlegging av oljeressurser og havbunnsmineraler	-205
ED	1810	23	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	-20
ED	1850	73	Redusere midler til oljeforskning og gruvedrift på havbunnen	-310
ED	1850	75	Kutte Norwegian Energy Partners	-15
NFD	954	70	Kutt i tilskudd til administrasjon i Petoro	-23
Sum utgifter				506
Sum rammeområde 12				-506

Rammeområde 13: Miljø

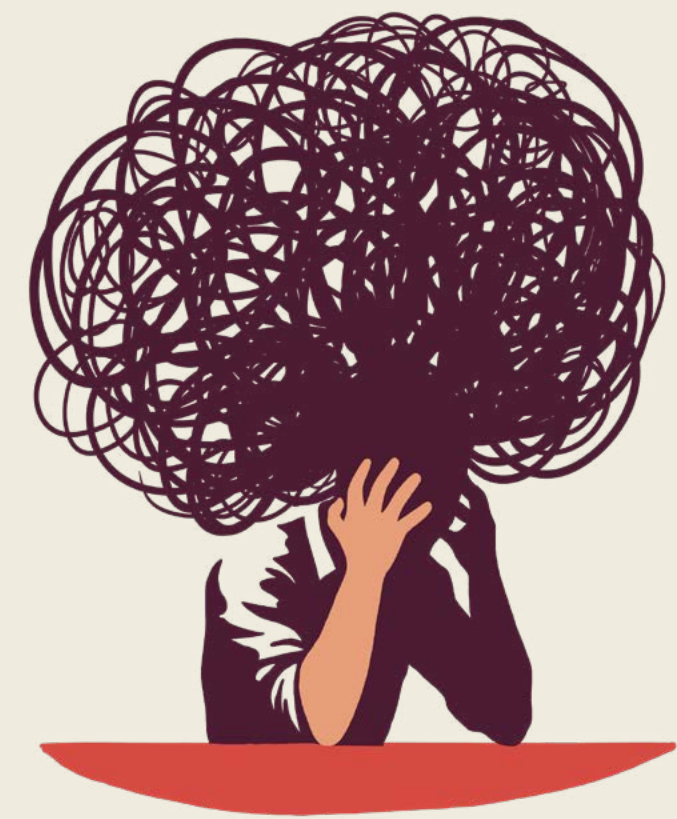
Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Klima og miljø				
KLD	1400	63	Miljørådgivere i kommuner	100
KLD	1428	50	Klimatiltak i industrien (Punktutslippsprogrammet)	1 500
KLD	1428	50	Karbonfangst og lagring på forbrenningsanlegg Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand og Fredrikstad	100
KLD	1420	61	Klimasats	225
KLD	1420	62	Hurtigbåtprogrammet	200
KLD	1420	86	Miljøorganisasjoner	10

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Natur				
KLD	1420	21	Tiltak for bedring av marint liv i Skagerrak gjennom SOS Skagerrak	3
KLD	1420	32	Skogvern	620
KLD	1420	60	Opprette en rentekompensasjonsordning til kommuner for investeringer i vann- og avløpsanlegg - låneramme på 10 mrd. kr. Oppstart 1. juli	250
KLD	1420	60	Natursats	225
KLD	1420	80	Tiltak for å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden	50
KLD	1420	50	Omstillingsstøtte til fiskerne i Oslofjorden til prosjekter drevet av fiskerne og som bedrer miljøtilstanden i fjorden	40
KLD	1420	31	Restaurering av myr	100
KLD	1420	1	Miljødirektoratet	20
KLD	1410	23	Styrke Mareanos arbeid for kartlegging av havbunn og havvindområder	20
KLD	1410	21	Miljødata, styrke miljøovervåking	20
KLD	1420	69	Plastopprydding - Mausundvær feltstasjon	5
KLD	1420	85	Runde miljøsenter	5
KLD	1420	85	Reisa Villakssenter	2,2
KLD	1420	30	Statlig oppkjøp av friluftsområder	20
KLD	1420	66	Juridisk bistand for å sikre tilgang til strandsonen	5
KLD	1400	76	Støtte til kartlegging av inngrep i samiske områder gjennom Protect Sapmi	5
KLD	1482	73	Reversere kutt i Klima- og skoginitivet	166
KLD	1420	76	Drift friluftorganisasjoner	15
KLD	1420	73	Reversere kutt i forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen	20
KLD	1420	85	Fuglestasjon Lista og Jomfruland	3
KLD	1420	85	Klimapark 2469	2
Inndekning				
KLD	1420	74	Kutte CO2-kompensasjon til Hydro (andel som gjelder egen kraftproduksjon)	-1 550
KLD	1481	22	Kutte kjøp av klimavoter	-300
Sum utgifter				1 881
Sum rammeområde 13				-1 881
90-poster				
KLD	1481	96	Flytte klimainvesteringsfondet ut av bistandsprosenten	750

Rammeområde 15: Helse

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Psyiskisk helse og rus				
HOD	732	70	Styrke psykiatri og psykisk helsevern i spesialisthelsetjenesten	100
HOD	732		Etablere en nasjonal rusmiddelanalysetjeneste	2
HOD	765	71	Reversere kutt i tilskudd til pårørende og brukere	10
HOD	714	79	Frivillig arbeid med rus, psykisk helse og vold	30
HOD	765	60	Oppsøkende og helhetlige tjenester til personer med alvorlige psykiske lidelser og/eller rusproblemer	150
HOD	765	60	Styrke lavterskeltilbudet til mennesker med mentale helseutfordringer i kommunene	100
Tannhelse				
HOD	2711	72	Reversere kutt i ordningen med tannbehandling til mennesker med psykiske problemer	35
HOD	770	70	Redusere ventetidene for tannhelsetilbudet til tortur- og overgrepsutsatte og personer med sterk tannlegeskrekk (odontofobi).	50
Kvinnehelse				
HOD	732	70	"Sikre trygg svangerskaps-, fødsels- og barseloppfølging uavhengig av bosted"	150
HOD	714	79	Tilskuddsordning øremerket arbeid med kvinnehelse	15
HOD	740	21	Etablere en nasjonal faglig komite for kvinnehelse og helse i et kjønnsperspektiv	8
HOD	761 (ny)	79	Løvemammaene	2
HOD	2751	70	Blåreseptordning for legemidler for kvinner i overgangsalder	85
Sykehus				
HOD	732	72-75	Styrket sykehusøkonomi og økt grunnbemanning	1 200
Bemanning og kompetanse				
HOD	732	70	Opprette flere stillinger for nyutdannede leger (LIS1-stillinger)	50
HOD	760	60	Økte midler til kompetanseheving for alle ansatte i kommunehelsetjenesten	100
HOD	760	60	Utdanne flere sykepleiere i avansert klinisk almennsykepleie (AKS)	34
Andre satsinger				
HOD	701	60	Tilskudd til helseteknologi og digitalisering i kommunene	77
HOD	760	61	Opprettholde tilskuddsordning og sikre forsvarlig tilbud i helsestasjonene og skolehelsetjenesten	472
HOD	732	70	Økte midler til samhandling, innovasjon og rekruttering i helseforetakene	50

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Inndekninger				
HOD	732	72-75	Kutt i bruk av bemanningsselskaper i helseforetakene	-600
HOD	732	72 -75	Redusere omfanget av konsulentbruk i helseforetakene	-500
HOD	760	60	Forsøk med kommunal nettlege	-15
HOD	732	70	Kutt i Prosjekt X. Vi tar 50 av de 80 millionene som er forbeholdt Prosjekt X og omdisponerer dem til potten med samhandlings- og rekrutteringsmidler	-50
Sum utgifter				1 555
Sum rammeområde 15				-1 555

Rammeområde 16: Utdanning og forskning

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
En mer praktisk og variert skole				
KD	Ny	Ny	Innføre gratis skolemåltid for alle elever på ungdomstrinnet fra skoleåret 2026/2027	415
KD	226	21	Styrke laget rundt eleven i levekårsutsatte områder	85
KD	2410	70	Øke utstyrsstipendiet fra skoleåret 2026	30
KD	225	75	Styrke seksualundervisningen - tilskudd til Sex og Politikk	2
KD	225	75	Styrke rosa kompetanse i barnehage - støtte til FRI	0,5
KD	226	21	Styrke arbeidet mot radikalisering og høyreekstremisme, ved stiftelsen 10. august	3,1
KD	226	21	Styrke kunnskapsarbeidet om historien om terroren 25. juni	2
KD	231	21	Unge personer utenfor arbeid til å jobbe i barnehagesektoren	-15
Forskning og høyere utdanning				
KD	260	50/70	Satse på høyere utdanning og forskning ved å øke rammebevilgningene til universiteter og høyskoler	300
KD	260	50/70	Øke rammebevillingene til universiteter og høyskoler for å avskaffe studieavgift for internasjonale studenter fra studieåret 2026/2024	139
KD	275	70	Styrke forskerrekrutteringen, gjennom å støtte unge forskere i en tidlig karrierefase - driftsmidler til OFF.	1
KD	260	50/70	150 nye studieplasser til helsesykepleiere	12
KD	260	70	Sikre videreføring av dagens drift ved Samisk høgskole	6
KD	260	70	Sikre kirkemusikkutdanning ved NTNU	4
KD	253	70	Etablere Sjunkhatten folkehøgskole	30
Studentvelferd				
KD	2410	50	Studiestøtten økes med 10 prosent og knyttes til grunnbeløpet i folketrygden fra 1. august (opptrapping til 2G)	296
KD	2410	50-90	Reversere kutt i stipendandel for folkehøgskoleelver, slik at stipendet beholdes på 40%.	97
KD	270	75	Doble antallet nye studentboliger til 4000 i 2026	261
KD	270	74	Styrke psykisk helse og velferdstilbud for studenter	30
KD	2410	50	Innføre studiegjeldsslettingsordning til barnehagestudenter på lik linje med lærere	0

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Inndekning				
KD	260	70	Kutte statstilskuddet til NLA	-340
KD	226	21	Avvikle internasjonale prøver, som PISA, TIMMS m.fl	-26
KD	226	21	Avvikle obligatoriske statlige prøver	-167
KD	226	21	Avvikle nasjonale prøver	-542
Andre saker				
KD	225	Ny	Antirasistisk senter, driftstilskudd	5
Sum utgifter				629
Inntekter				
KD	5617	80	Renteinntekter, økt studielån	14
KD	5617	80	Renteinntekter, 150 studieplasser for helsesykepleiere	0,1
Sum inntekter				14
Sum rammeområde 16				-615
90-poster				
KD	2410	90	Studiestøtten økes med 10 %	1 020
KD	2410	90	Studielån, 150 nye studieplasser helsesykepleiere	9

Rammeområde 17: Transport

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Jernbane				
SD	1352	71	Vedlikehold av jernbane	800
SD	1321	70	Planlegging Ringeriksbanen	100
SD	1321	73	Røros- og Solørbanen elektrifisering	100
SD	1352	75	Tilskuddsordning for mer gods fra vei til bane	50
SD	1352	70	Innføre nasjonal togbillett (interrailbillett), penger til å utvikle teknisk løsning	2
Kollektiv, sykkel og gange				
SD	1332	63	Øke statens bidrag til store kollektivprosjekt til 75 % (opptrapping til 80 %) til prosjektene Fornebubanen i Oslo og Akershus, Metrobuss i Trondheim, Bussveien Nord-Jæren	200
SD	1332	66	Bedre og billigere kollektivtransport og gang- og sykkelveier, gjennom å øke belønningsmidlene	300
Vei				
SD	1320	22	Prioritere trygge og gode hverdagsveier	300
SD	1320	30	Stoppe miljøfiendtlige motorveier	-750
SD	1321	70	Kutt i Nye Veier og miljøfiendtlige motorveier	-3 500
SD	1320	73	Kutte tilskuddet til reduserte bompengetakster	-768
SD	1320	30	Ikke gjennomføre grunnerverv for E18 Retvet-Vinterbro	-125
SD	1320	30	Stanse Statens Vegvesens bruk av planleggingsmidler til ikke-prioriterte prosjekter i NTP	-50
Sjø				
NFD	916	60	Øke potten til fiskerihavner	40
SD	1320	65	Bodø Havn for effektiv omlasting	50
Annet				
SD	1301	70	Øke støtten til utslippsfrie anleggsplasser med 50 %	14
SD	1330	60	Trappe opp den nasjonale ordningen for tilrettelagt transport (TT) til å gjelde hele landet	55
SD	1315	72	Kutte planprosess 3. rullebane Gardermoen	-5
Sum utgifter				-3 187
Sum rammeområde 17				3 187

Rammeområde 18: Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Kommunal				
KDD	571	60	Økt overføring til kommuneramma, frie midler	2 500
KDD	572	60	Økt overføring til fylkesramma, frie midler	500
Utdanning og oppvekst				
KDD	571	60	Styrke bemanningsnormen i barnehage til å gjelde 20 % av åpningstiden fra 1. august - opptrapping til 50 % av åpningstiden	1 100
KDD	571	60	Gratis halvdagsplass i SFO for 4. trinn fra 1. august, fullfinansiering	1 072
KDD	571	60	Økt bemanning med penger til en ekstra ansatt i hver SFO fra 1. august	534
KDD	571	60	Innføre gratis barnehage fra 1. september	1 727
Sosial				
KDD	571	60	Styrke krisesentertilskuddet	50
KDD	571	64	Styrke barnevernstjenestene gjennom en tilskuddsordning hos Statsforvalteren som tildeles kommuner med særskilte behov	150
KDD	571	60	Styrke barnevernet i Oslo	50
Helse				
KDD	572	60	Gjøre nødvendig tannregulering gratis for alle barn fra 1. august	167,5
KDD	572	60	Styrke den offentlig tannhelsetjenesten med fokus på eldre med rettigheter og 75% rabatt for eldre over 75 år fra 1.juli	500
KDD	572	60	75% rabatt for tannhelse for 29-30 åringer fra 1. juli	110
KDD	575	60	Heve aldersgrensen på særlig ressurskrevende tjenester fra 67 opp til 70 år	427
Transport og infrastruktur				
KDD	572	60	Bedre kollektivtransport i fylkene og kompensasjon for nullutslippsløsning	500
KDD	572	60	Vedlikehold av fylkesveier	500
Sum utgifter				9 887
Sum rammeområde 18				9 887

Rammeområde 20: Finansadministrasjon mv.

Dep.	Kap.	Post	Sak	Påløpt	Bokført (mill. kr.)
FIN	1618	1	50 flere stillinger for å styrke Skatteetatens arbeid med kontroll og tilsyn	60	50
FIN	1618	1	Penger til å utvikle systemer, for å sikre åpenhet om overskuddsflytting i selskaper (land-for-land-rapportering)	10	10
Sum utgifter				64,5	64,5
Sum rammeområde 20				-64,5	-64,5

Skatter og avgifter

Skatter	Påløpt (mill. kr.)	Bokført (mill. kr.)
Samlede endringer i inntekt- og formuesskatt	15 441	15 121
Formuesskatt	15 770*	15 770*
Øke bunnfradraget til 2 millioner	-690*	-690*
Øke satsen i trinn 1 til 1,1 prosent	2 190*	2 190*
Sette innslagspunktet i trinn 2 til 20 millioner, og øke satsen til 1,4 prosent	3 600*	3 600*
Innføre et tredje trinn i formuesskatten på 1,7 prosent over 100 mill kr	3 091*	3 091*
Fjerne aksjerabatten (inkludert næringseiendom)	5 460*	5 460*
Fjerne rabatten for driftsmidler	115*	115*
Fjerne verdsettelsesrabatten for primærbolig med høy verdi (over 10 mill kr)	780*	780*
Fjerne rabatten for oppdrett	265	65
Inntektsskatt	- 400*	- 320*
Øke personfradraget til 143 000 kr	-24 000*	-19 200*
Utbytteskatten økes (oppjusteringsfaktoren settes til 1,86, så det er lik marginalsatt på lønn og utbytte)	4 000*	4 000*
Trinnskatt, trinn 1: Uendret		
Trinnskatt, trinn 2: Uendret		
Trinnskatt, trinn 3: Satsen settes til 16,2 prosent	6 150*	6 150*
Trinnskatt, trinn 4: Satsen settes til 19,2 prosent	5 890*	5 890*
Trinnskatt, trinn 5: Satsen settes til 27 prosent	10 380*	10 380*
Øke frikortgrensen til 150 000 kr	-1 190*	-950*
Øke minstefradraget i lønnsinntekt til 55 prosent	-71*	-56,8*
Sjømannsfradrag: Sats økes til 35 prosent. Øvre grense økes til 100 000 kr	-61*	-48,8*
Fiskerfradrag: Sats økes til 35 prosent. Øvre grense økes til 200 000 kr	-70*	-56*
Gjeninnføre skatt på fordelingen av å eie egen bolig. Bunnfradrag på 10 mill kr, sats på 1,7 prosent	1 000*	250*
Øke treprosentsregelen i fritaksmetoden til 7,5 prosent	950	0
Fjerne påslaget i skjermingsfradraget	340	0
Øke finasskatten på overskudd med 1 prosentpoeng	1 440	0
Øke grunnrenteskatten på oppdrett til 35 prosent og fjerne bunnfradraget	2 700	0
Fjerne de gunstige skattereglene for bygging av skogsveier	100	90
Øke tonnasjeskatten med 10 prosent	7	0
Ikke innføre forsøksordning med arbeidsfradrag ("skattelotteriet")	500	500
Ikke innføre endring i reglene for skattlegging av verdipapirfond	570	0

Innføre skattefritak på slitertilegget for AFP-mottakere i privat sektor	-33	-33
Øke minstefradraget i pensjon til 55 %	-18	-18
Sum skatter	22 262	15 725

*Den samlede effekten av alle SVs endringer i inntekt- og formuesskatten er beregnet av SSBs skattemodell som tar hensyn til at når man gjør flere skatteendringer samtidig kan de påvirke hverandre. Beløpene som anslår hvilken effekt endringene har hver for seg, er isolerte beregninger ved å kun gjøre den endringen.

Avgifter	Påløpt (mill. kr.)	Bokført (mill. kr.)
Øke opptrappingen av CO2-avgiften	2 395	2195
Gradvis Øke CO2-avgift på kvotepliktig utslipp til samme nivå som ikke kvotepliktige utslipp	1 373	1257,5
Økt opptrapping av avgiften på HFK/PFK (CO2-avgift)	85	80
Øke veibruksavgiften på diesel (mineralolje) med 0,25 til 3,25 kr/L	430	400
Øke veibruksavgiften på bensin med 0,25 til 4,50 kr/L	130	120
Gjeninnføre grunnavgift på mineralolje (gjelder for ikke-veigående maskiner)	1950	1755
Øke satsen i laveste intervall (0-100 gram) i CO2-avgiften for engangsavgiften for personbil til 1100.	75	70
Øke alle satsene i CO2-komponenten i engangsavgiften for varebil med 40 %	320	290
Gi elbiler samme trafikkforsikringsavgift som fossile biler	-350	-170
Gi fritak for trafikkforsikringsavgift for alle elektriske varebiler	-40	-20
Gjøre det billigere med brukte elbiler, ved å innføre 50 % rabatt på omregistreringsavgift for elbiler	-300	-300
Innføre momsfritak på reparasjon av klær, sko, husholdningsvarer, fritidsvarer og elektronikk	-600	-300
Øke flypassasjeravgiften i Europa med 20%	270	250
Øke flypassasjeravgiften utenfor Europa med 20 %	100	90
Fjerne dokumentavgiften for førstegangskjøpere	-2 300	-2070
Redusere dokumentavgiften fra 2,5 til 2 pst for alle andre	-3100	-2790
Innføre en omsetningsavgift på private helseforsikringer på 25 prosent fra 1. juli	450	405
Utsette tidspunktet for økt elbilmoms til 1. mars	-670	-670
Sum avgifter	218	593

Sum skatter og avgifter	22 479	16 318
-------------------------	--------	--------

Skatter og avgifter på sokkelen (påvirker ikke handlingsrommet i budsjettet)	Påløpt (mill. kr.)	Bokført (mill. kr.)
Øke CO2 avgiften på sokkelen til 2 000 kroner tonnet r (nettoproveny)	1 665	1 525
Fjerne friinntekten i det midlertidige oljeskatte regime	5 600	2 800
Innføre omstillingsavgift på olje, 50 kr per fat (nettoproveny)	5 700	2 900
Innføre omstillingsavgift på gass, 50 kr per fat o.e. (nettoproveny)	6 500	3 200
Fjerne CO2-avgiftsfritak i grunnavgiften på innretninger på kontinentalsokkelen	1 400	1 260
Fjerne skatteutgiften knyttet til gunstige avskrivningsregler for rørsledninger og produksjonsinnretning i petroleumsvirksomhet	1 600	800
Sum skatter og avgifter på sokkelen	22 465	12 485

Fordelingseffekt:

I tabellen under kan du se fordelingseffektene av vårt skatteopplegg, og hvordan det slår ut for ulike inntektsgrupper. Den viser gjennomsnittlig endring i inntekts- og formuesskatt i forhold til regjeringens forslag til statsbudsjett 2026. Negative tall betyr mindre skatt. 4 av 5 får lavere skatt med SVs forslag enn de vil få med regjeringens forslag (altså de som tjener under 1 000 000 kroner).

Bruttoinntekt	Antall personer	Gjennom-snittlig skatt, med regjeringens forslag (kr)	Gjennom-snittlig endring i skatt med SVs forslag (kr)	Herav: Gjennom-snittlig endring i formuesskatt med SVs forslag (kr)
0 - 99 999 kr.	305 500	1 200	800	800
100 000 - 199 999 kr.	201 200	6 000	-3 400	400
200 000 - 249 999 kr.	133 800	11 400	-2 200	600
250 000 - 299 999 kr.	177 500	17 000	-2 600	400
300 000 - 349 999 kr.	252 000	29 200	-4 800	200
350 000 - 399 999 kr.	275 400	47 400	-5 600	200
400 000 - 449 999 kr.	294 700	65 600	-5 600	400
450 000 - 499 999 kr.	272 300	82 800	-5 400	400
500 000 - 549 999 kr.	272 100	100 200	-5 400	400
550 000 - 599 999 kr.	271 300	116 800	-5 200	800
600 000 - 699 999 kr.	498 800	140 000	-5 400	600
700 000 - 799 999 kr.	437 300	171 400	-5 000	800
800 000 - 999 999 kr.	560 600	226 600	-1 400	1 400
1 000 000 - 1 999 999 kr.	602 000	403 800	14 200	5 000
2 000 000 - 2 999 999 kr.	65 200	882 800	96 800	23 600
3 000 000 kr. og over	36 000	2 503 400	452 600	219 600
I alt	4 655 700	169 600	3 400	3 200

Der det er økninger nederst i inntektsgruppene skyldes det at det er en del personer her som har store formuer eller dyre boliger, men lave inntekter/utbytter i enkelte år.

**Alternativt
statsbudsjett
2026**